

I IR II PASAULINIŲ KARŲ KALĖDOS

1914 m. gruodžio 25 diena

Tiki pat vakaro 1914 metu gruodžio 24 d. Pirmajame Pasaulyne kare armijos iš dviejų pusų išilgai visą frontą skersai Europą buvo susirėmę žūtiniame kruvina me mūšyje. Bet ūmai tą patį vakarą priešai kaip broliai draugiškai giedojo Kalėdų giesmes.

Po kelių savaitių, kai žinios apie tą nepaprastą ir karo vadovyboms nesuprantamą susibrovimo epizodą pasiekė abiejų priešingų armijų generalinius štabus, vieni nenorėjo tikėti, kiti išsigando ir bandė ieškoti nusikaltusių karo drausmei.

Staigių karo paliaubų priežasčių tyrinėjimas nustatė, kad visa prasidėjo netikėtai. Būtent, divizijas bepergrupuojant naujam kruvinam puolimui, kai kurie kariai atsiminė, kad yra Kalėdų vakaras ir lyg juokaudami pradėjo šūkauoti prieš linijas, kurios buvo visiškai arti, įprastus kalėdinius šūkius — "Linksmų Kalėdų!" ir t. p. Visiškai neaukštai į kalbos ir brolybės šūkius iš kitų apkasų pasigirdo tokie pat šūkavimai, ir žaibo greitumu prasidėjo dviejų priešingų armijų karių susibrovimas per siaurą mirties zoną. Dar patrankoms tebegriaunant ir vietomis kulkosvaizdams tebeveikiant, kai kurie apkasų barai virto chorais, visokiomis kalbomis susiliejo ta pacia melodija giedamos giesmės apie taiką žemėje ir ramybės geros valios žmonėms! Kai kurie drąsesnieji kariai išlindo iš savo apkasų ir, persilaužė skersai žmonių lavonais užverstą "niekieno žemę", mirties zoną, pradėjo kratyti iš prieš apkasų ištiesias rankas...

turėjo pilnas rankas, šienaudama abiejose fronto linijose. Apie tas paliaubas nė žodžio nebuvo štabų pranešimuose...

1942 m. gruodžio 25 diena

Stephens Butler Leacock (1869—1944), Kanados rašytojas ir profesorius, Antrojo Pasaulinio karo ketvirtoms Kalėdoms, 1942 m. gruodžio 25 d., parašė Kalėdų Seneliui tokį prašymą:

Gražink man, prašau, tą mažą gražiai įrengtą pažymėjimą vadinamą Tikėjimas į Žmoniją; atsimeni, būvai kadaise išdalinęs dideliam skaičiui vaikų, kad mes jį pasikabintume šalia savo lovyčių. Vėliau aš savąjį išėmiau iš rėmelių, norėdamas pamatyti, kas yra kitoje pusėje, ir nebegalėdamas atgal įdėti ir rėmus, pagaliau numečiau.

O, aš norėčiau to pažymėjimo ir, ak, ar negalėčiau aš gauti naujos Tautų Sąjungos? Žinai, tokią pastatytą ant riekių, kad būtų atidroma į vidų ir į lauką. Senąją aš sulaužiau, nežinodamas, kaip ją vartoti, bet norėčiau dar kartą bandyti. Ir ar negalėčiau gauti naujintalaitę Magna Cartą, ir Žmogaus Teisių Deklaraciją, ir Pamokslą ant Kalno?

Dar norėčiau, jei tamsta nesupyks. Tas dalykas labiau panašus į žaislą, taigi norėčiau gauti tokią magišką dėžutę su mažu Adolfuku Hitleriuku viduje. Ne, kaip mane gyvą matai, aš jo nesukrausčiau; aš tik dėžutės dangtį uždaryčiau ir jį ten laikyčiau kaip keistenybę.

Sakai, negaliu gauti? Tiek to... Štai, klausykis, va ko aš noriu, Kalėdų Seneli, ir šį kartą aš kalbu už mus visus, už milijonų milijonus mūsų šūkių. Gražink mums Pasaulį, kokį mes turėjome ir nemokėjome vertinti jo vertybių — Visuotinę Taiką, Gerą Valią Žmonėms — visa tai, ką mes turėjome ir nemokėjome naudotis ir sulaužėme ir numetėme šalin. Duok mums tai. Šį kartą mes tikrai bandysime.

KALĖDŲ SVEIKINIMAI VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAMS

Vasario 16-tos Gimnazija ir PLB Vokietijos Krašto Valdyba Kalėdų švenčių proga sveikina visus Vasario 16 Gimnazijos D. G. Rėmėjus, kurie taip ištvėringai per eilę metų nešė ir tebešauna sunkią Gimnazijos išlaikymo našta. Šis lietuviškojo jaunimo auklėjimo židinys Jūsų geraširdiškumo dėka iki šiol tebėra gyvas. Nuoširdžiai dėkoduami visiems jo išlaikytojams, nemažiau nuoširdžiai prašome ir ateityje jo neužmiršti. Vasario 16 Gimnazija stovi naujų didelių uždavinių išvakarėse. 1960 metų eigoje pradėtasis patalpų pagerinimo vėjus jau spėjo atnešti viltingų rezultatų, tačiau reikalingoji suma dar toli gražu neatsiekta. Už tai, tikriausiai, nebūs palaiykta už piktą, kad net kalėdiniai sveikinimai yra jungiami su prašymu.

Linkime visiems kilnios dvasios lietuviams daug tyro kalėdinio džiaugsmo ir gausių Kūdikielio Jėzaus malonių Naujiesiems 1961 Metams.

Prof. Dr. L. Gronis, Kun. Br. Liubinas, Direktorius, Pirmininkas

Vokietija, 1960 m. gruodis

Kalėdų Eglutė Vasario 16 gimnazijoje

Kaip praėjais metais, taip ir š. m. gruodžio mėn. 10 d. buvo suruosta mokiniams ir svečiams Kalėdų Eglutė. Ją ruošė trijų organizacijų vadovai: "Ateitininkų" vadovas kun. dr. Navickas, Vokietijos Skautų Vadeiva brolis sktn. T. Gailius ir Evangelikų Jaunimo Ratelio vadovas mkt. Pr. Skerys.

Mokytąs Skerys pasveikino atvykusius svečius, gimnazijos direktorių prof. dr. Gronį, Vokietijos Krašto Valdybos reikalų vedėją p. E. Simonaitį, jos kasininką J. Stankaitį, poniją kun. Kilienę (misionieriaus Kibelkos dukte), kuri specialiai atvyko nuo Dunojos krašto į šią Eglutę, mokytojus, moksleivius ir moksleives.

Vokiečių kalba mkt. Skerys pasveikino Lampertheimo parapijos kunigo Werner atstovą ir "Mannheimer Morgen" žurnalista p. Karbner. Savo pasveikinimo kalboje jisai priminė visiems lietuvių ir vokiečių kalba Kalėdų šventės reikšmę ir priminė Kalėdas nepriklausomajai Letuvoje. Kap ir paskutiniais metais, taip ir šiais visi lietuviai švenčia Kalėdas išsklaidyti po visą pasaulį. Jis išreiškė viltį kada nors vėl Kalėdas švesti laisvoje tėvynėje Lietuvoje.

Po sveikinimo kalbėjo lietuvių Vasario 16 gimnazijos direktorius prof. dr. Gronis, katalikų moksleivių kapelionas kun. dr. Navickas ir evangelikų kun. Urzde.

Po visų kalbų mkt. Skerys perskaitė gautus gausius sveikinimus moksleiviams-ėms, direktoriui ir mokytojams bei linkėjimus Kalėdų proga iš įvairių organizacijų bei atskirų asmenų. Ziono lietuvių evangelikų liuteronų parapijos Moterų "Rūtos" Draugijos per jos kun. Pauerą, buvusio Konsistorijos pirmininko prof. dr. K. Gudaičio, kun. Dagio, senj. kun. Kejero, p. Slentero, kun. Geležinio, p. p. Bačiūnų (kurie prieš du mėnesius lankėsi gimnazijoje), Uherborno kuopos vyrų per kpt. J. Matulaitį, Schwetzingeno kuopos vyrų per p. p. Timą ir Krogį bei ltn. K. Bendoraitį, Muensterio kuopos vyrų per V. Timą ir Simoną, Bruchmuehlbach kuopos vyrų per kpt. Petkūną, dr. Rudaičio, dr. Reklaičio (Vokietijos Krašto Valdybos vicepirmininkas), p. Griškaičio, Ky-

zelbacho, Kurmienės, Redveikio, Stolco, Hermano, Krauzienės, Zelmos Lengvinaitės, Francienės ir ponios Aleksandros Vaišniūnienės iš Caracas — Venueelos.

Ypač gražų sveikinimą atsiuntė Mažosios Lietuvos Bėliukų Draugijos Valdyba iš New Yorko: Ji rašo: "Jaunimo Ratelio" pasigerėtina veikla kelis didelį džiaugsmą visai lietuvių šeimai. Gerai žinodami, kad jaunimas yra mūsų tautos ateitis ir giliai įvertindami Jūsų visų veiklą, nuoširdžiai sveikiname Jus visus su Kalėdų šventėmis ir linkime daug džiaugsmo. Kartu linkime pasisemti iš Kalėdų Eglutės daug jėgų, vienybės, kad būtumėt apginkluoti mokslo ir moraliais ginklais, kad būtumėt naudingi ir įrinkti mūsų mielos tautos didiesiems išlaisvinimo darbams.

Kunigas Dagys rašo mkt. Skerui: Asmeniškai esu Jums už daug ką dėkingas. Mano pagarba Jums yra didžiausia, nes idealistų šiais laikais beveik nebūtinai. Todėl dėl visų Jūsų darbų visada džiaugiuos, didžiuoju ir visa širdimi linkiu Jums nepailsti dirbti ir visomis jėgomis kelti mūsų mieląjį jaunimą, kad jie lyg arai pakiltų savo jaunatvės sparnais į gyvenimo aukštūbas, kad eitų ir nepavargtų, kad bėgtų ir nepailstų. Mes meldžiame už Jus, kad Aukščiausiasis duotų jėgų, įkvėpimo vesti jaunimą vien gražiaisiais keliais į šviesos ir aukštūbės kalnus, kad jis įsigytų pacią gražiausią širdį ir sielą ir kad būtų gyvenime ne vien gyvi pavyzdžiai, bet palaima savo tautai ir visai žmonijai.

Tad priimkite, labai mielas mokytojai, mūsų visų sveikinimus, labai nuoširdžius ir tokius pat perduokite visam jaunimui. Nepailskite dirbti ir turėkite tikrai džiaugsmingas ir palaimintas Kristaus gimimo šventes.

Vokiečių kalba paskaityti sveikinimai bei linkėjimai iš Hesseno-Nassau Evangelikų bažnyčios prezidento Dr. Niemoeller, vyskupo dr. Bander Badeno kraštui, dekanu Trautmann, Evangelikų Hilfswerkų vedėjų iš Karlsruhe, Stuttgart, Zuericho (Sveicarijos), Liuteronų Sąjungos vedėjo Vokietijai Laimons Pavule, YMCA/YWCA

vedėjo Graber, kun. Schwyn, kun. kun. Werner, kun. Wolff.

Eglutės pobūvį atsilankė Tėcinų šeima iš Mannheimo, kun. Klumbys su šeima (jie visi prieš metus grįžo iš okupuotos Lietuvos), didelė dalis lietuvių studentų iš Heidelbergo (kelintas iš jų yra baigę Vasario 16 gimnaziją), stud. Inge Godusaitė su mamyte, broliu ir sesute. Taip pat buvę Vasario 16 gimnazijos mokinys Eidukas, kuris atlieka karinę privalę US Armijoje Manneime. Džiugu, kad buvę Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai mielai lankosi kiekviena proga, tą kultūros židinį neužmiršta ir dar savo aukomis paremia.

Po visų kalbų, sveikinimų sekė kalėdiniai eilėraščiai lietuvių ir vokiečių kalba, piano ir fleita išpildyti muzikos dalykėliai. Lietuvių Vasario 16 gimnazijos choras, paruoštas ir dirguojamas savo ta "lėkste" kažkokį raganų šokį.

Lyg užkerėti, pastyrė ir akis išsproginę abudu vyrų žiūrėjo nesukrutėdami. Lyg kokios milžiniškos meduzos, lyg skystų drebučių luitai, tie klaukūs padarai visokiomis formomis besitąsydami, įvairiausiomis konvulsijomis besinarpliodami abudu jaunu vyrų tarsi transu apstulbinu.

Reginys palengva tirpo ir išsiskaidė migloje. Nežinia, kuo viskas būtų pasibaigę, jei trys tų drebučių sutirštėjimai nebūtų staiga atsiradę šalia ir nebūtų pradėję prie abiejų vyrų lipiti!

Nebebuvo abejonės, kad tai gyvi padarai ir kad jie turi tikslą, nes tos beformės pabaisos prisisiurbę prie vyrų pradėjo juodu su neatlaikoma jėga traukti, lyg siurbte siurbti arkanstų.

Išdalinus dovanas mkt. Skerys išreiškė padėką visiems aukotojams užjūryje ir Europoje lietuvių ir vokiečių kalba, kurie savo aukomis daugiausia prisitiki priė Eglutės praturtinimo. Oficialią Eglutės programos dalį po to dar užbaigė kun. Klumbio dvi dukrelės (6 ir 7 metų), sugiedodamos vieną Kalėdų giesmę dviem balsais. Atlikus programą ir išdalinus dovanas visi svečiai ir mokiniai prie gardžiai paruoštų užkandžių praleido dar vieną valandą geroj nuotakoj gimnazijos valgykloje. Mokiniai-ės dar padainavo gražių lietuviškų liaudies dainų.

ŠVEDŲ PRIEŠKALĖDINĖ ISTORIJA

Du jauni švedai, Hans Gustafson, 24 metų, ir Stig Rydberg, 30 metų, vieną rytą labai anksti prieš pat Kalėdas. — tiksliai sakant 1958 m. gruodžio 20 dieną — važiavo iš Hoganas miestuko į Helsingborgą, pietinėje švedijoje. Kadangi oras buvo labai miglotas ir kelio nesimatė, vyrai važiavo vos po 25 mylias per valandą greičiu. Apie trečią valandą ryto jiedu miške privaziavo laukyme, kuri plėtėsi abipus kelio.

— Žiūrėk, — parodė Hansas savo draugui. — Kas galėtų šiuo metu kurenti ugnį?

— Gal būt, naktiniai manevarai. — nusprendė Sigas.

Bet ne, tai nebuvo panašu į nakties manevarus. Ta šviesa, kažkas, nepanaši į laužą.

— Eiva iširti, — paskatino Hansas.

Vyrai išlipo iš savo klegždario automobiluko ir paėję keletą žingsnių per miglą, pastebėjo kažką kiūksant. Tai buvo kokas didelis ratas apie 25 pėdas skersai ir koks metras aukštesnis. Ratas stovėjo ant trijų kojų apie dviejų pėdų aukštumo. Keista, kad tas ratas atrodė lyg iš šviesos padarytas. Visas ratas švietė ir kaitelėjo spalvas, bet nežibėjo.

— Ar mudum galvose nebegeirai! — pusbalsiu prašneko Stigas. — Nugį, atrodo, kad tai ir bus viena tų paikų "lėkščių", kuriomis sensacijų mėgėjai vienais kitą baido. Bet ne, negali būti, juo labiau ne su trimis kojomis! — jis bandė nusijuokti.

— Greičiausia bus koks nors... — buvo bepradedas Hansas ir staiga lyg per galvą suduotas nuščiavo.

— Dieve! Žiūrėk!

Aplinkui ratą kažkaip keistai kilnojosi, tartum pasisukėdami, tartum pasisiūbuodami, keturi miglos voguliai. Tie keturi sutirštėjimai nebuvo kokie nors padarai, bent neturėjo nieko, ką mes vadiname gyvu daiktu, tikriau sakant neturėjo nei rankų, nei kojų, nei aiškios formos. Jie buvo tartum tos pačios miglos žymiai tirštesni ir tamsesni voguliai, bet buvo labai gyvi. Tie keturi klaukūs tiršto melsvo rūjos voguliai, rodėsi, šoko aplink savo ta "lėkste" kažkokį raganų šokį.

Lyg užkerėti, pastyrė ir akis išsproginę abudu vyrų žiūrėjo nesukrutėdami. Lyg kokios milžiniškos meduzos, lyg skystų drebučių luitai, tie klaukūs padarai visokiomis formomis besitąsydami, įvairiausiomis konvulsijomis besinarpliodami abudu jaunu vyrų tarsi transu apstulbinu.

Reginys palengva tirpo ir išsiskaidė migloje. Nežinia, kuo viskas būtų pasibaigę, jei trys tų drebučių sutirštėjimai nebūtų staiga atsiradę šalia ir nebūtų pradėję prie abiejų vyrų lipiti!

Nebebuvo abejonės, kad tai gyvi padarai ir kad jie turi tikslą, nes tos beformės pabaisos prisisiurbę prie vyrų pradėjo juodu su neatlaikoma jėga traukti, lyg siurbte siurbti arkanstų.

Po bendros Eglutės kun. Urzde ir mieloji viešnia ponija kun. Kilienė turėjo su moksleiviais evangelikais religinį pasikalbėjimą. Jie mokinius pastiprino dvasiniai. Užbaigai mkt. Skerys išdalino dovanas, skirtas tik Evangelikų Jaunimo Ratelio nariams. Žurnalistas Karbner parašė straipsnį "Mannheimer Morgen" apie praveštą Kalėdų Eglutę lietuvių Vasario 16 gimnazijoje. To laikraščio tiražas per 300,000 egzempliorių į dieną. Per tai jis išpopuliarino iš naujo ne tik lietuvių tautos vardą, bet ir Vasario 16 gimnaziją. Pr. Sk.

tytn prie stovinčio trikojo. Iš pergyvento siaubo Hansas ir Stigas aiškiausiai tebeepamena du įspūdius. Vienas, kad traukimas buvo neapsakomai stiprus, ir kitas, kad tie padarai labai biauariai smirdėjo. Išsivadavus, jiedu dar keletą dienų nosyse jautė nepakenciamą ir labai savotišką, su nieku nepalyginamą kvapą.

Stigas pasakoja, kaip jis besistengdamas išsivaduoti ir atsipalaiduoti nuo tos skystos koselienos siurbimo, visą savo ranką iki pačios alkūnės įstūmė lyg į kokią skystą teslą.

"Atrodė, tos baisybės skaitė mano mintis. Jos užkrito kiekvieną mano judesį, man dar tik tebekeitinant ką daryti. Jų jėga nebūtų buvusi tokia didelė, kaip tas jų sugėbėjimas ją naudotis", pareiškė Stigas.

Stigas Rydbergas pirmasis ištrūko iš tų čilputių ir, puolessis automobiliu, pradėjo iš viso vieko rėkinti sireną, tikėdamas, gal kokią pagalbą pavyks prisiskauti. Ektas buvo stebėtinas!

Hansas Gustafsonas, kurs telegrafo stulpą apsikabinęs iš visų jėgų laikėsi, kad koselienos jo neatplėstų, dviem tokiom sustartinai traukiant, buvo ore ištemptas kaip styga, ir staiga nukrito žemėn. Drebučiai, koseliena ar gal dar tiksliau, skystos želatinos maišai, žaibo greitumu numovė į savo šviečiantį trikoją, įsmuko vidun, ir mašina dideliu greičiu šovė aukštyn, skaisčiai sušvitėdama ir tokiu planu veriančių balsu švilpdama, jog dantys negalėjo pakęsti.

Tik kuriam laikui praėjus vyriukai pradėjo atsipeikėti. Dar keletą dienų jiedu jautė, lyg kas juos pusiau pleštų. Plėšimo jausmas buvo toks stiprus, jog rodėsi, tartum visi viduriai traukiami laukan. O ta smarvė! Eteris ir sudėginta dešra, tai panašiausiai, kaip jiedu tą keistą kvapą apibūdino. Abudu ėjo pas daktarą klausyti patarimo, ir tik po to išdrįso savo pergyvenimus viešai papasakoti, gerai žinodami, kad už tokias pasakas tik pajukos susilauks.

Pagaliau abudu turėjo duoti smulkiausias parodymus švedijos krašto apsaugos štabo karininkams. Dvylika valandų abudu buvo kviečiami be pertraukos armijos karininkų, psichologų, daktarų ir policijos.

Jie nuvedė ekspertus į tą vietą, kur jiems teko tas staibas pergyventi. Aikštėje trys "lėkštes" kojų įspauidimai tebebuvo žymūs. Aplkausinėjime dalyvavę du psichologai patvirtino, jog jiedu neabejoja, kad abudu vyrai pasakoja tikrus pergyvenimus. Buvo su jais daromi bandymai net hipnozės pagalba ir gauta "išaiškinimas", kad vyrai buvo patekę į "stiprų magnetinį lauką".

Hanso ir Stigo tyrinėjimuose dalyvavo ir du danai mokslininkai, kadangi viena danė nepersėkinti turėjusi panašų pergyvenimą.

Melnetasis šveicarių žurnalas Weltraumbote turi prisirinkęs iškarpy iš daugiau negu 70 laikraščių, kurie plačiai aprašinėjo tą fantastišką istoriją.

Vyrai iš savo pasakos nieko kito nepelnė, kaip tik abejones, pašaipas ir sau didellius nemalonumus.

Ar jiedu galėjo taip fantastiškai meluoti, o jei galėjo, tai kokių tikslu?

J. Pr.

P.S. Ši keista istorija 1959 metų pradžioj pasirodė keturiuose švedų dienraščiuose: Svenska Dagbladet sausio 5, 9, 11, 15 ir 17 d.; Stockholm Tidningen sausio 4 ir 9 d.; Skanska Dagbladet sausio 3, 12 ir 13 d., ir Helsingborg Dagblad 1958 m. gruodžio 31 d. ir 1959 m. sausio 2, 4, 11, 12 ir 13 d.

BULVAKASYS LIETUVOS KOLCHOZUOSE

Pasikalbėjimas su atvažiavusia baudžiauninke

Cia ne apie tą baudžiąvą eina kalba, apie kurią mums seneliai pasakodavo, bet apie tą, apie kurią mūsų pačių artimieji Lietuvoje šiandien pergyvena. Ne apie kumečių baudžiauninkų klasę ponų dvaruose, o apie visą lietuvių tautą komunistų kolchozuose.

Kaip tik su viena tokia baudžiauninke, vos prieš keletą savaitių iš baudžios išsiperkusią ir į Ameriką pas vyra atskridusią šiomis dienomis teko trumpai pasikalbėti. Žinoma, vardo ir pavardės ir gyventos vietos "ne iš tolo" prisidėjau nepaminti, kad "raudonieji ponų kurtai (skalikai) nesuostų...".

— Ar tiesa, kaip kas sako, kad visiems apleidžiant Lietuvą, vietoje ar Maskvoje yra duodama aiškiai suprasti, kad "nieko bloges jos kolchoze pasilikusi baudžiąvą toliau nešti jos vienintelė sesuo. Tiek galima pasakyti,

kad baudžiauninke atskrido per Maskvą ir Kopenhagą tiesiai iš kolchozo Aukštaitijoje, kur jos dailės draugės ir draugai pasilikę kolchozuose būlves tebekasą.

Moteris nedidukė, pačiame darbščiaame viduramžyje, veidas jau smarkiai raukšlėtas, bet simpatiškas, tikros lietuviškos motinos veidas, iš kurio švitėte šviti charakteris, rimtis ir išmintis. Neklydau, ši baudžiauninke turėjo ne tik charakterį, bet ryžingą, drąsų ir kietą charakterį.

— Ne visiems. Bent man tai niekas to nepriminė, bet tiek la-

— Tiek daug kasdien tu svečių atvyksta ir žmona tiek kartų kasdien beveik apie tą patį pasakoja, kad ir aš atmintinai išmokau, — jis juokiasi.

Kadangi nuo kolchozų pradėjome, o kolchozuose šiuo vėlybo rudens metu svarbiausia "problema" yra bulvių nukasimas, tai apie bulvakasį ir spėjome kiek pakalbėti.

— Kaip pavyko išvažiuoti?

— O, šiandien nebe naujiena. Žinoma, jei šiandien tie patys valdininkai tebebutų, kurie Stalino laikais grasino man "visus grobus ištašyti", niekada man nebūtų išleidę. Bet keičiasi mūsų Lietuva, bet keičiasi ir jos ponai ir nepastoviausios gyvenimas ten yra raudonojo pono gyvenimas. Čia jis yra, čia jo nebėra, o per tai nemaža žmonių išlieka.

Saugiausiai šiandien jausiasi kolchozininkai

— Sakai, keičiasi gerojon pusėn?

— Tai priklauso, iš kurios pusės žiūri. Mums ten, pergyvenusiems pačią baisiausią pusę, aišku dabar yra geriau. Bent tiek geriau, kad gali kalbėti, dainuoti ir valdžią keikti pilna burna ir visu balsu, ir už tai tavęs niekas į Sibirą nebeveža.

— Bet čia turiu galvoje tik kolchozininkus, tai yra visą Lietuvą, išskiriant valdininkų, mokytojų ir kunigų luomus. Jie tai negali nė prasizioti, tuojau tokį čiumpa... O kolchozininkus, kur juos dės? Į Sibirą visų neišvažys, o išvažius — kas kolchozų laukus benudirbs, jų kiaules šers, karves melis ir kitus darbus dirbs. Tikrai kolchozininkai baisesiai turi laikytis vienybės.

Kalbėti kartu, kaltinti kartu, teisintis kartu ir klausimus atsakinėti kartu. Kai tik pavyksta kolchozininką izoliuoti nuo būrio, tuojau tokį kolchozininką čiumpa, nes vienam lengviausia primesti koją nusikaltimą ir jį traukti į pines.

Aišku, tai yra pagerėjimas, tik ne kieno dėka, o vien dėlto, kad žmonės nieko nebebijo. Blogiau nebebus. Visko patyrėm ir pergyvenom. O nuo mirties vis tik neišsistuksim. Anksčiau ar vėliau. O koks čia skirtumas, ar vargo metų ilgiau ar trumpiau. Prašom, šaukit, kad norit! Ir nešaudit! Ir visų neturi kur pasodinti...

— Čia kalbu apie kolchozininkus tikrai. Ta sritis man tik žinoma, nes nuo pat kolchozų atsiradimo, juose tedirbau, ir kitokio gyvenimo nemačiau.

Čia verta pastebėti, kad kalbamoji moteris, kurią vadinkime Antanina Paukštienė, ir jos vyras — Paukštys dar nepriklausomos Lietuvos laikais buvo smulkūs mažažemiai, turėjo prie didelio kaimo pusę hektaro žemės ir namą, bet vyrui esant amatininkui, pragyveno be bėdos, Paukščiai materialiai nuo kolchozų nenukentėjo, nes žemės tiek patys turėjo, kiek kolchozai savo kumečiams duoda, o namelį tebebūri, kadangi kol-

chozai naują būstą dar nepastatė.

— Pavalgę esam. Ne riebiai, bet kolchozų kumečiai nebadauja. Neužmirškite, kad gyvenam po ruskiu, tad nevos negyvenisi, o kas nežino, kad geriausi va-gys yra burliokai!

Komunistinių dvarų kumečių šūkis

— Dirbk trūkiok, po biskį privogtiok — ir būsi sotus, — tai yra kolchozininkų šūkis, o tie, kurie pramoko rusiškai, sako "Grab nagrabilenoje"! Vok pavogta. Net per išpažintį žmogų nebesisako. Kad aš bulvių krepšį, ar šieno glėbį, ar vargų saujelę, o jie iš mūsų gi viską pavogė: žemę pagrobė iš visų, iš daugelio namus ir kitokį tur-tą, o ne vienam pagrobė tėvus ar vaikus, vyrus ar žmonas, ar artimiausius gimines. Atėmė žemę, tarnybas, nuosavybę ir tėvynę.

Siemet išsisukau nuo dvarui bulvių kasimo. Ne tiesa, ką jie kitiems sako, kad kolchozai yra pačių kolchozininkų kooperatyvas. Kolchozas yra jų, komunistų ponų, ir bulvės jų yra. Vienu atveju ir kolchozo dvaras, ir tos pačios bulvės yra kolchozininkų, tai tuo atveju, kai išpuola blogi metai. Pona! visuo-met moka kumečiams bėdą su-versti ir juos priūpti. Kai nėra, tai ne ponams, o kumečiams nėra. Pavyzdžiui, siemet bulvės supuvo, tai kolchozininkams bulvės šią žiemą bus už riešutus brangėsės...

Kai jau gavau visus reikalingus popierius išvažiuoti, nutariau nebeiti į lažą, ir nebėjau!

— Kaip ilgai?

— Pora savaitių nebėjau į kolchozo dvarą dirbti, bet per tą laiką nesusipėjo manęs iš mano namelio išvaryti, o sklypą laiatima, nebeapstipsiu, sakau. Pradžioj prašinėjo ir varė brigadierius, paskiau pats kolchozo pirmininkas atėjęs barė ir

grasino, bet nieko nebedarė. Kai Lietuvą apleidžiau rugėję ant-roje pusėje, šilumos palikau 6 laipsnius, o kai atvažiavau į Maskvą, ten jau buvo 8 laipsniai žemiau nulio ir per porą savaičių nukrito iki 22 laipsnių žemiau nulio.

Leninas nusisukęs nuo Stalino!

Apie Staliną nei Lietuvoje, nei Maskvoje neteko nė žodžio be-išgirsti, o Lenina tai stačiai šventuoju nori padaryti. Mačiau juodą abudų, Maskvoje belauk-dama popierių. Gulį sau Sta-linas salia Lenino, lyg kokie du draugai, bet Leninas atrodo aiškiai nusisukęs nuo Stalino. Le-ninas toks atšviežintas, gražus, geltonas, kaip gyvas, o Stalinas kažkoks tamsus pamėlyna-vęs ir neaiškus... Praeidama il-goje eilėje bandžiau jiems at-leisti, bet kaip su tais šimtais tūkstančių žmonių, kurie mirė žiemą neatleidę? Leninas kaip Leninas, bet Stalinas, tikiu, šiandien kunkuliuoja pačiame di-džiausiame pekios katile, ir jam ugnį pakurstyti būtų vienas ma-lonumas!

Perna! tai turėjom labai sunkų bulvakasį

Kolchozų dvarų bėda yra ta, kad jie amžinai susivėluoja su darbais, o kada bulvakasis susivėluoja, tai bulvakasis turi už visus atkentėti, nes bulvės kasti išpuola tik vėlybą rudenį, o rudenys Lietuvoje dažniausiai yra šlapi ir lietingi.

Dvaro vagore, kurį čia vadi-na brigadierium, varinėjo kas-dien per visą savaitę. Kasėm, plukėm, purvini, šlapi ir suša-lę nuo aušros iki sutemų, ir nesulaukiam jokio užmokesčio. Pradėjom urzgėti ir reikalauti atlyginimo. Brigadierius pats nieko negali padaryti, bet j dar-bą jis turi varyti. Kai neina, jo pareiga raportuoti aukštes-niajai kolchozo administracijai.

(Tęsinys 3-me psl.)

DEKOJAME
visiems draugams ir klientams, kurie pasinaudojo mūsų patarnavimu namus perkant ar parduodant, ir

SVEIKINAME
visus Naujųjų metų šventiųjų KALEDŲ SVENČIŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA

K. VALDIS REAL ESTATE
2655 West 69th Street REpublic 7-7200
CHICAGO 29, ILLINOIS

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo klientams ir draugams

CLUB MAPLEWOOD
JUOZAS IR ELLA VAICAČIAI, Sav.

4258 So. Maplewood Ave. Tel.: VI 7-9848

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų visiems savo klientams ir bendradarbiams linki

Danutė ir Vacys Jakovickai, sav.
MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖS
IMPORTUOTI IR VIETINIAI GAMINIAI

4064 So. Artesian Ave. LAfayette 3-7155

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJA
"APŠVIETA"

SVEIKINA "NAUJIENŲ" SKAITYTOJUS IR VISAS "APŠVIETOS" NARES SU KALEDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ SVENTEMIS

VALDYBA IR NARĖS.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams linki

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Ofisas ir akinų dirbtuvė:
756 West 35th St. Tel.: YArds 7-1829

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams ir draugams

MARQUETTE BAKERY
V. ALBRECHTAS, savininkas

2616 West 69th St. Chicago 29, Ill.
Tel. WA1brook 5-3471

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems klientams, draugams ir pažįstamiems

DAPKUS PRINTERS
COMPLETE MODERN
OFFSET — LETTERPRESS

10646 Michigan Ave. Chicago 28, Ill.
INterocan 8-3344

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems savo kostumeriams ir draugams

VAL'S LIQUOR STORE and TAP ROOM
WALTER VALENTAS, Sav.

10358 So. Michigan Ave. Tel.: CO 4-9806

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo draugams ir pacientams linki

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 West 31st Street
Tel.: VICTORY 2-1581

Linksmų Šventų Kalėdų švenčių linkime visiems savo pacientams ir pažįstamiems

DR. JOSEPH KELLA
DENTIST

6558 So. Western Ave. Chicago, Illinois
Tel.: HEMlock 4-2061

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams ir prieteliams

PETER P. MANKUS
Siuvam naujus drabužius, taipgi išvalom ir išprosinam.

2230 West 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: FRontier 6-0198

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linki visiems savo kostumeriams ir draugams

PALANGA
KUNIGUNDOS LIETUVISKA UŽEIGA

3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-4163

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems linki

K. ŪKELIS
Jauklos ir lietuviškos užkeigos savininkas

3436 South Lituania Ave.
Tel.: VIRginia 7-9601

Linksmų Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

Lietuvių Automobilių Prekyba

BALTICA
B. MICKEVIČIUS, Sav.

5751 So. Western Ave. Tel.: WA 5-8200

Bulvakasys Lietuvos ... (Atkelta iš 2 pusl.)

Bet kol aukštoji valdžia nutaria, kokių priemonių griebtis, darbas turi būti dirbamas, tad brigadierius ateina toks mandagus ir nebe įsako, o prašo, "Tamsta, Paukščiene, rytoj vėl malonėkite į tą patį lauką. Mūsų toks didelis būrys, bematant bus derlius nuimtas ir atlyginimas išmokėtas. Prašom".

Kumečiai šiandien drąsiausia klasė

Pagaliau prikalbėjo. Išvažiavom į tą lauką, bet susitarėm, bulvių nekasi be atlyginimo, tegul ką nori daro. Tik laikykimės vienybės!

Vyrai tai jau labiau už moterų lenda.

— Jums ne tiek pavojinga, sako. — Tik jau laikykites iš vien ir kalbėkite kartu, nesiduokite įtraukiamos į kalbą pavieniui!

Sėdim, stoviniuojam, bulves kepam. Įdienojus atvyksta kolchozo pirmininkas, sekretorius ir mūsų brigadierius:

— Kodėl nekassate bulvių? — klausia.

Visi chorū rėkiam:

— Kad neužmokate! Veltui nedirbsim!

Pasibarėm, pasibarėm, jie pagrasi mus apskūsią rajono vyriausybei.

— Skūskite nors pačiam Stalinui! — šaukiam jiems į akis, ir jie susėdė į brigadieriaus seną "Pabėdą" nuvažiuoja. Kai kurie mūsų susirūpina ir nueina kasti, bet gerokas būrys nutariam laikytis, kas bus tas bus. Taip diena praėjo.

Kitą rytą brigadierius vėl kelia: — Visi į laukus, prie bulvių, šiandien atvažiuoja pats rajono pirmininkas! Greičiausiai, jis atveža užmokėjimą už darbą, žiūrėkit, kad visi dirbtumėt!

Kitą rytą nuvažiuom į laukus. Pradėjom mitinguoti. Šį kartą visi pritarė, jei atvažiuos su alga, tuojau eisim kasti, o dabar turim palaukti.

Šiaip į dvarų laukus ponai retai tesirodo, tik kai reikia ką skubiai apklausi. Žiūrim, visas būrys ponybės atvažiuoja. Pilna mašina.

Mūsų vyrai visai mus drąsina. Tik visos kartu! Tik po vieną nelysti! Sėdim, pypkiuojam ir laukiam, kas bus.

Privaziavo ponybė ir pats pirmas prabilo aukštasis svečias iš rajono:

— Tai kodėl nekassate bulvių?

Streikas?

— Kad neužmoka, — kartu kartojam daug kartų jau aiškintą priežastį.

Rajono pirmininkas geriau bemaž mokas tardyti. Pradėjo kabintis prie pavienių.

— Ko tu nekasi? Kuo teisi-nies?

Visos rėkiam kartu. Gal būt, mano balsas garsiau prasimušė, nes komisaras tiesiai ir sako man:

— Kodėl tu nedirbi?

— Kad nemokat. Kas nevalgo, tas nedirba! — atsakiau.

— Kas tave taip išmokė? Ar tu kitus išmokei? Tu kurstai žmones, kad nedirbtų valstybei. Vardas? Pavardė? Šeimos padėtis? — Viską brigadierius at-reportuoja, o ponas pirmininkas rašosi į knygele.

— Būsi pašaukta į rajoną pasiaiskinti, o dabar dirbti, — įsakė draugas pirmininkas.

Beje, pas mus draugas be-vartojamas tik valdininkams pasiepti. Šiaip jei tik kas ką draugu pavadina, tuojau gauna paklausimą: "O kada aš su tavim kiaules gamiau?"

Tai pasakęs pirmininkas vėl atsisuko į visą būrį ir pasakė pamokslėlį, aiškindamas parei-gą valstybei ir tėvynei, reikalą būti gerais pavyzdiniais bolše-vikais, priešingai galime būti nubausti, kaip sabotažininkai.

— Bauskit, šaudykit, siųskit į Sibirą, manot mes jūsų bijom!

— pradėjo chorū šaukti ir mo-tery s ir vyrai. Vienybė buvo pa-vyzdinga.

— Šiandien ir Sibire jau so-čiau kaip namie. Mes jau viską patyrėm, nieko netekom, ar čia svarbu, kur dar mus nučėsit?! Veltui, nevalgė mes nė valsty-bei ilgai nepajėgsime dirbti!

— Tai kodėl tu neužmoki jiems? — gana piktai atsisuko rajono pirmininkas į kolchozo pirmininką.

— Tas paraudo kaip vėž, s ir tyli.

Suminkštėjo ponas iš rajono ir visai jau švelniai pasakė, kad rytoj tikrai gausim atlyginimą. Suminkštėjom ir mes ir tiesiai nuėjom prie bulvių.

Kitą dieną tikrai išmokejo, tik ne pinigais, o mūsų pačių sukastomis bulvėmis.

Saukimo į rajoną taip ir ne-besulaukiau.

Lietuvos paukšteliai tebėra laisvi

— Na, žinoma, dar tik pirmo-sios savaitės. Visa širdis Lie-tuvoje tebėra. Atvirai sakau,

jei tik Lietuva būtų laisva, vis-ką palikus tuojau atgal grįž-čiau. Ak, nepamiršiu, kaip prieš-man apleidžiant Lietuvą, špoke-liai mano obelaitėje atsisveiki-nimui man kiekvieną rytą griau-dingai maloniai švilpavo. Ir švil-pavo jauniejį špokeliai, tėvų iš-mokyti, patys besirengdami ap-leisti Lietuvą. Bet jie laimingi,

jiems Lietuva tebėra laisva ir jiems nei kolchozo pirmininkas, nei pats rajono viešpats nieko nedaro! ir jie ateinantį pavai-sarį vėl grįš, o kas besiklausys jų giesmės obelaitėje prie tro-belės galo?...

Didžiausia nelaimė kelionėje į Ameriką

Didžiausią nelaimę kelionėje turėjau ir tai jau išlipus į šią laisvą šalį... Man atėmė šven-tiną žemele. Buvau atsisvežusi geroką sauja juodžemio iš savo rūtų darželio ir žiupsnį smėlio nuo tėvelių kapo. Kvaaila, neži-nojau, kad į Ameriką negalima įsivežti augalų. Aš pasiėmiau keletą lelijų svogūnelių ir jur-ginų šaknelių ir sudėjus į tą že-mele, surišau į ryšulėlį. Mūiti-ninkas ilgai neklausęs, viską iš-metė laukan...

Mūsų valdžia? Ką tu žmogus jį suprasi... Ruskų kolchozo-ose, bent aplink mus nėra. Mies-tuose ir ruskių, ir burliokų yra, o labiausiai tų visokių unifor-muotų.

Kaip pas Dievą užpeškyje, kaip gyvuliai tvarte

Drąsiausi ir... linksmiausi šiandien yra valdžios dvarų kumečiai, tie sovchozoose, bet ir pony dvaruose — tuose kolcho-zuose, nenusileidžiam. O dai-nuoja iš ryto vežimais į laukus vežami, važiuoja kad ir kojų nebepavilkdami iš laukų vakare

grįždami, taip tos dainos ir pa-lengvina. Kai vestuvės, visas kolchozas dainuoja, o kai laidotuvės, visas kolchozas gieda. Į veselę ir būdynę, į bažnyčią ir jomarką važiuojam tik būriais, ir kiek galima trūkšmingiau. Ak, niekada nebuvom tiek dai-navę kaip dabar kumečiodami, net dvarų laukai ir girios skam-ba.

O Lietuva tu mano, tu mano /tėvyne, /tėvyne,

Ką iš tavęs jie padarė, — maskolių tramplypė...

Taip, mums viską valdžia duoda. Mes esame valdžios nuo-savybė, tad mus valdžia ir už-laiko, kaip savo turį. Gyvena-me, kaip pas pondievą užpeš-ky, talsinam pasakius, kaip gy-vuliai tvarte. Motina valdžia po šešioliką valandų. Taip kad su savo 60 arų daržu ir namų švara susitvarkyti beatlieka tik vo viršininkui, brigadieriumi. Už-

tat valdžiai turime atiduoti sa-vo visą kūną ir visą savo dū-ši. Tai dabar varžybos ir te-beina dėl tos dūšios...

O gyvuliams tvartai vis tik geresni

Reikia kur nueiti, reikia pa-siprašyti kolchozo pirmininko leidimo. Reikia kur nuvažiuoti, kolchozo pirmininkas duoda ve-zimą ir arklius, reikia vaistų sau ar gyvuliui, nueini į ambula-toriją ir ten atlikus tam tikrus formalumus, pasiūncia arba pas gydytoją, arba ir į ligoninę. Už tai mes turime dirbti, ir čia jau sau laiko belieka tik vienin-telis sekmadienis, o šešias die-nas savaitėje, per kiaurą vasa-rą, kol darbai laukuose baigia-si, dirbame ne po aštuonias, o po šešioliką valandų. Taip kad su savo 60 arų daržu ir namų švara susitvarkyti beatlieka tik vo viršininkui, brigadieriumi. Už-

(Tęsinys 4-ame puslapyje)

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir klientams linki

VIKTORAS KOŽICA

Gazolino stotis ir automobilių taisymo dirbtuvė
SHELL BENZINAS

Kampas 58-tos ir S. Western. Tel. PR 8-9533

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

MIDWEST PRODUKTŲ KRAUTUVĖ V. TALLAT - KELPSAI

2300 W. 23rd St. Chicago 8, Illinois
Tel. Virginia 7-6771

SEASON'S GREETINGS

COLUMBUS

SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

2525 WEST 47th STREET LAFayette 3-4284
CHICAGO 32, ILL.

CHARLES J. KOZLOWSKI, Secretary-Manager and STAFF

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS LINKI

JUSTINAS MACKEVIČIUS

LINKSMŲ KALĖDŲ LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

DIRECTORS:

JUSTIN MACKIEWICH, SR.	JOSEPH PADZIUNAS
JUSTIN MACKIEWICH, JR.	DAN KURAITIS
HELEN KUCHINSKAS	PETER C. MASSIE
LEO GINIOTIS	

OFFICERS:

JUSTIN MACKIEWICH, SR.	Chairman of the Board & Executive Committee
JUSTIN MACKIEWICH, JR.	President & Manager
HELEN KUCHINSKAS	Secretary, Treasurer
PETER SLOGER	Vice-President
EDWARD KRYSTON	Vice-President
DOMINIC CHIAPETTA	Vice-President
JOHN C. LEWE	Ass't. Vice-President
LUCY RAILA	Assistant Secretary
ANN SIRATOVICH	Manager Insurance Department
ESTELLE STANKUS	Cashier
LOUIS VAITKUS	Cashier
JOHN LEWE, JR.	Appraiser
STASYS BARANAUSKAS	Appraiser
BERNARD KASH	Attorney
PETER GAUDAS	Attorney

4192 ARCHER AVENUE

TEL. VIRGINIA 7-1141

LATRŲ KVARTETAS

Liūdnai linksmas kalėdinis pasakojimas iš praėjusio karo metų

Pačiame oro ir jūrų karo įkarštyje, 1943 metų vasarą, vieno U. S. Navy naikintojo kapitonas Elias Stark susilaukė savo laivui įgulos papildymo. Tai buvo septyniolika jūrininkų, paūmų tiesiai iš laivyno kalėjimo Portsmouthe. Jau tie trylika buvo tikri bomai, bet jų tarpe keturi naujokai buvo tiesiog latrai iš pirmo pažvelgimo. Ir juo daugiau į juos žvelgti juo didesni latrai jie darėsi. Jie jau iš Portsmoutho atsivežė savo pavadinimą kaip "latrų kvartetą", arba "Keturi Nelabieji".

Kadaise jie buvo geri vaikai ir giedodavo savo gimtojo angliakasių miestelio Pensilvanijoje švento Stepono bažnyčios berniukų chore, bet augdami pradėjo specializuotis kaip į bėdą patekti visiems keturiems kartu. Į karo laivyną jie išėjo tiesiai iš paauglių pataisos namų. Šešetą mėnesių su jais pasivarginęs, laivynas juos pasiuntė tiesiai į kalėjimą. Jų visų vardai prasidėjo raide K. Krakow, Kratch, Koenig ir Kelly. Visi buvo pačiame jaunume ir stiprumė, visi turėjo krūtinės ir pečių kaip buivolai, o kumštis kaip didžiulis kūjus, keletą die-

nų neskustus barzdų ražus ir atitinkamas manieras. Kapitonas Stark buvo labai tylus ir kai kurie jūrininkai jį kalbant girdėjo tik tada, kai kapitonas juos pasveikino atvykus į laivą tarnauti. Pasveikinęs naujokus, kapitonas kiekvieną paklausė apie jo šeimą ir užrašė kiekvieno naujoko artimiausio giminės ar kurio kito nurodyto asmens vardą, pavardę ir adresą.

Kai "keturi nelabieji" su trylika savo grupės buvo pašaukti pas kapitoną į jo kabiną ir, neslėpdami nuobodžiavimo išklaušę kapitoną pasveikinimo, jų kaip ir kitų paklausė, kas yra ir kur gyvena jų visų geriausias asmuo. Ketveriukė susižvalgė ir Krakow kaip kvarteto vadas ėmėsi iniciatyvos. Išskėtęs savo milžiniškas reples, jis patraukė į ratą Kelly, Koenigą ir Kratchą ir už visus subaudė: "Pons, mes visi keturi neturim šeimos... Visa, ką mes turime, yra mūsų mergiškės. Ar ne, sėbrai?" — jis atsiklausė, supurtęs prie savęs rateliu stovinčius kitus tris latrus.

Kapitonas ramių ramiausiai patraukęs savo pypkę, kantriai

paklausė: "Gal duosite užrašyti ir rekordus savo geriausių mergaičių vardus ir adresus?" "Keturi Nelabieji" pažvelgė į vieni kitus ir susimerkė. Vadas Krakow vėl prabilo už visus: "Pons, mes nemanome, kad karininko reikalas yra rūpintis, kas mūsų mergaitės..." ir nutilo, kai Kelly, papešęs už rankovės, jam kažką pašnibždėjo. "Okey", vėl tęsė Krakow sarkastiškai, "norite žinoti, kas yra mūsų geriausias mergiškės, aš jums pasakysiu. Mano ji yra Rita Hayworth, Kelly mergiškė yra Ginger Rogers, Kratcho yra Lana Turner, o Koenigo — Paulette Goddard. Jų visų tas pats adresas, Hollywood, tamsta pons".

"Labai gerai", ramiai atsakė kapitonas. "As tas leides prašysiu į sąrašus. Ačiū vyrai. Tai bus viskas".

Nespėję išėiti pro duris keturi K pradėjo žvengti, kaip jie juokais pastatė "senį", ir nieko nelaukę pradėjo visi keturi improvizuoti kapitonui apdainuoti satyrines dainuškias. Visi keturi turėjo labai gerus balsus ir susidainavę nuo pat berniukų choro laikų jie dabar sudarė puikiausią kvartetą. Nieko nelaukę sudainavo kiekvieno sukurta labai necenzūrišką dainušką apie kapitoną ir kam jam prireikė mergaičių adresu.

Kapitonas turėjo geriausias intencijas, paimdamas iš kiekvieno jūrininko jo artimiausio žmogaus — motinos, tėvo, žmonos, brolio ar pan. adresu, nes jis ištikimai kas trys mėnesiai kiekvieno artimajam parašydavo po laišką, pranešdamas, kaip tas ar kitas jūrininkas gyvena, yra sveikas, tarnauja tėvynei ir koks yra puikus jūrininkas.

Rugsėjo mėnesį laivas naikintojas iš Atlanto atplaukė į Brooklyno laivyno įplauką laivui perdažyti ir atremontuoti. Beveik visi karininkai ir kareiviai išvažinėjo namo atostogų, tik vienas "Senis" kapitonas visą laiką pasiliko laive ir vienas pats kažką ten kliauras dienas ir naktis dirbo. Niekas neatspėjo, ką jis dirbo, bet praeidami pro kapitoną kabiną matydavome jį, pypkę dūmuose paskendusį prie stalo visą laiką kažką rašinėjant. Mes, be to, kiek stebėjome, matydami daugybę popieriuose suvyniotų paketų pakelėlių, kuriuos nešikiai atnešdavo kapitonui kasdien iki pat išplaukimo. Tik žymiai vėliau mes patyrėme, kas buvo tame pakety kalne, kurį bebūmant doke "Senis" susikrovė į sandėlį.

Naikintojas vėl išplaukė į Atlantą laivų vilkstinių lydeti į Angliją, saugoti jas nuo vokiečių povandeninių laivų. Tai buvo kietas, žiaurus ir pavojingas darbas. Apledėję rudens audroms betaškant, laivai kas naktį buvo vokiečių narlaivų iš pasahų puldinėjami. Visa įgula buvo iki kraštutinumo pervarginta, o miegoti nebuvo kada. Nuo didelės, dienas ir naktis besitę-

siančios įtampos, visi nervali pasidarė nebesuvaldomi. Tiktai kapitonas, nuo nemigos paraudonavusiomis akimis ir pypkę iš dantų nepaleisdamas, kiek daugiau palinkęs, pasiliko ramus ir tolimas.

Jei jis ir nujautė, kad "Keturi Nelabieji" stengiasi visiškai saugdyti jo laivo moralę, to jis niekam neparodė. Tas latrų kvartetą savo purviną darbą sėkmingai atliko savo satyrinėmis baladėmis, kurias jie kiekviena proga beregint sudėdavo ir sudainuodavo. Niekas nemėgo tų "Keturių K", bet kada jie savo puikiai sutartine kvartetu dainuodavo nešvariausias satyras apie laivo kapitoną ir karininkus, visi eiliniai ausis įtempę klausydavosi. Tos latrų kvarteto baladės buvo tokios limamos, kad sudainavus kur nors

laivo apačios išeinamojoje, per valandos laiką buvo įgulos dainuojamos visuose laivo aukštuose. Nė vienas karininkas negavo betarpiškai išgirsti "Latrų Kvartetą" dainuojant, bet to dainavimo rezultatus visi nepatogiai jautė.

Labiausiai nešvari, bet dažniausiai įvairiais variantais dainuojama buvo keturių latrų "baladė" apie kapitoną paketėlius. "Keturi K" griaudingai apdainuodavo, kaip tose dėžėse yra pilna silkinų kojinių, cigarečių, whisky, vaisių ir kitokių juodos rinkos gėrybių, kurias kapitonas parduosias Anglijoje, pasidarysias milijonieriu, išeisias atsargon, pirsias pilį ir vesią lordaitę, kai tik karas pasibaigs. Įgula pradėjo nebe juokais murtėti. Tikrai ką ten tas ka-

(Tęsinys 6-me pusl.)

Guivakasy Lietuvos...

(Tęsinys 6-me pusl.)

nakties valandos ir šventadieniai, kurių yra tik kas septyni toji diena.

Kaip kolchozas atrodo? Kur buvo vienkiemiai, ten ir šiaip ir taip, bet kur buvo kaifimas, kaip pas mus, tai jau visai pasidarė panašu į senovės dvarą: kumečiai tebegyvena savo buvusių ūkių namuose, tik labiau suglaudinti, o kolchozui yra pastatyti dideli patogūs centriniai pastatai, raštinei, administracijai, ligoninei, dažnai ir kolchozui mokykla ir kokia salė kultūriniam parengimams, bet visų patogiausiai yra įrengti naujieji gyvuliams tvartai.

Siandien koienoze būti drauge kiaulininke yra nemažiau garbė kaip prie senovės ponų būti pani kuchmistrzowa! Eini sau pro ilgiausią eilę kiaulių ar karvių užpakalių, ir stumi vagonėlių su pašaru, ir drebi iš eilės ēdalą į geldas. Nori pagirdyti, paspaudi mygtuką ir karvė geria pasigardžiudama. Mūsų kolchoze išgrėžė labai gilų šulinį gyvuliams. Kaštavo 170 tūkstančių rublių.

Kad ir labai menkas mūsų kolchozo kumečių ūdarbis, lyginant su dvigubai ilgesnėmis darbo valandomis, bet ir čia bent pavalgyti visuomet uždirbame. Mat besidraskant, dirbant "sta-

chanovietiška", galima per vieną dieną atidirbti dviejų, o kartais ir trijų dienų normą. Ypač tuo pasižymi kiaulininkės. Bet uždirba vieną kitą atliekamą dieną ir rubij net vištininkai ir žasininkai. Pavyzdžiui, paukščiai ganosi dideliuose aptvaruose ir kiaušinius įprato dėti kur papuola, dažniausiai pasirinkdami kur krūmokšniuose. Tai už daugiau kiaušinių surinkimą, didesnė premija mokama!

Kurie išliko gyvi, tie tebegyvena. Dabar daug kas kitaip, ar gal mes apsipratom. Juk ir su velnių apsipranta.

Tuo tarpu privirto dar daugiau lankytojų, ir mūsų šnektą visiškai nutraukė. Rep.

PERDAUG OBUOLIŲ

Daktaras, patikrines pacientu sveikatą: — Nuo šiol, mielas, vietoje stiklinės alaus suvalgysi po obuolį!

— Neįmanoma! Dvidešim penkis obuolius per dieną! — susuko pacientas.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

FRANK NAVAKAUSKAS

Siuvėjas ir valytojas moteriškų ir vyriškų drabužių

2653 West 43rd Street Tel.: LA 3-4116

VILIUS NEIMANTAS IR STASYS KARPIUS

LIETUVISKOS UZEIGOS SAVININKAI

Sveikiname šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų progą visus savo draugus, kostumerius ir pažįstamus

3337 So. Lituania Avenue Tel.: Virginia 7-8474

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems

DRIVERS LUNCH ROOM

GERIMAI IR VALGYKLA VINCAS ANCIULIS, Sav.

3729 So. Morgan Street

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

PALANGA RESTAURANT

HARRIET and JOE BARTKUS, Sav.

6918 So. Western Ave. Phone GR 6-9758

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams ir draugams

MORGAN M. FINLEY

REAL ESTATE and INSURANCE CONTRACTING MORTGAGES

3530 So. Halsted Street. Chicago 9, Illinois LAfayette 3-3222

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems kostumeriams ir draugams

ROYAL BLUE STORE

A. VALAVICIUS, A. ČEPENAS, K. BRENCIUS

4359 S. Campbell Ave. Chicago 32, Ill. Tel. BI 7-9475

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems linki

KAUNAS PARK INN

ANNA IR RAY KAUNIETIS

2650 W. 69th St. Tel. GRovehill 6-9753

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems

Bridgeport Hardware & Paint Store

(THE STANMAT CORPORATION) HARDWARE, PAINT AND WALL PAPER

3214 So. Halsted Street. Chicago 8, Illinois Phone CALumet 5-4667

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems savo klientams ir draugams

ORBIS EXPORT - IMPORT

2608 West 69th Street PROspect 6-2009 CHICAGO 29, ILLINOIS

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems savo kostumeriams ir draugams

A. P. Staisiunas Handy Hardware

PAINTS — GLASS — PLUMBING — ELECTRICAL SUPPLIES

2652 W. 71st Street. Chicago 29, Illinois GROvehill 6-8852

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems savo gerbiams klientams

LITUANICA

RCBU SIUVYKLA IR VALYKLA Antanas Gegužis, Sav.

3401 So. Lituania Ave. Phone LA 3-6840

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ LINKIME VISIEMS SAVO KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS

BRIGHTON BAKERY

FELIKSAS MACKEVICIUS, Savininkas

Telef.: Virginia 7-1250

2457 West 46th Place Chicago 32, Ill.

TITAS GUOPIS

Apie šviesą, deją, tamsybėse gėstančia

— Net visų tamsiausia naktis nesutirpdo langely šviesos. Milžiniška tamsybė yra bejėgė prieš mažyti žiburėlį. — meta ta susimbolizuota tezę savo herojaus Dainio lūpomis rasytojas Juozas Kralikauskas naujajame romane "Šviesa lange". Kad šita "milžiniška tamsybė" atstovauja Dainio bendradarbis auktakas Marius Kvedaras ir tuti fruti, kad toji "šviesa langelyje" yra Dainio žmonos Giedrės "mylinti dvasia", bent kiek praprususiam skaitytojui paaiškės pasikalčius porą pirmųjų knygų skyrelių. Tačiau ar J. Kralikauskui pavyko išrodyti kas buvo romanu pasiūta — klausimas jau kitas. Teigiama atsakymo į šį klausimą vargu autorius gali viltis ir iš naujausio skaitytojo. Tačiau žvilgtelėk ir patį reikalą. Trumpai suglaudus reikalas yra štai koksai.

Pas Domą Dainį, sensterėjusį Kanados ateivį, spėjusi kiek atkusti aukso kasyklose, iš Europos atvyksta kiek ilgiau ten užlaikytą jauna jo žmona su mažamečiu sūneliu Sauliuku. Juodosios Gulbės stovykloje moterys, ypač pakenciamiau atrodančios moterys, nėra jau toks dažnas reiškinys. Gi Giedrė yra dargi neeilinio grožio moteris. Nenuostabu tad, kad ir žymiausias stovyklos mergogauda Marius Kvedaras ją susidomi.

Gerokai klausterėjusiam vyrui naktimis kasyklose dirbant, o dienomis išsintis Marius laiko negaista. Nuobodulio naštos stegiamai Giedrei jis aprodo gamtos grožybes, gitara ją palinksmina ir savo laisvo gyvenimo filosofija intriguoja.

Savąjį tikslą Marius pasiekia romanui nespėjus nė tinkamai išsibėgėti.

— "Myliu tave! — kimiai sušnibžda, ją kietai prispausdamas.

— Oi ne!.. Eikim namo... — Namai nepabėgė, — jo rankos jau be atodairos.

— Paleisk! — unkteli.

— Nebijok... ko gi... — jo užsispyrimas žūbūtinis.

— Ar išprotėjė?... — silpsta gąščiodamas.

Ir! Giedrė šukteli... (127-128 pusl.)

Šitoje vietoje, erotišką literatūrą mėgstančio skaitytojo pasipiktinimui, J. Kralikauskas, lyg gambiai režisuotoj burleskoj, skubiai nuleidžia uždangą ir pradeda naują skyrelį. "Kai (Giedrė) susivokė priešintis, per vėlu jau buvo", — nudejuoja jis nusimines 139-tame puslapyje.

Kad panašaus kalibro vyrukas kaip Marius su Giedre (tokia kokią ją J. Kralikauskas pristato, būtent, plokščia, paviršutiniška, naivoka) neturės jokio vargo — skaitytojui aišku jau iš pirmo jų susitikimo. Tačiau tada ne "tamsybė" nebūtų tokia "milžiniška", ne "šviesa" tokia ryški.

Tamsybė sutirštinti autoriui Mariaus Kvedaro portretui tikrai nepagaali juodžiausių dažu, grieždamasis net štai kokių epizotų:

1). Norėdamas greičiau įgyti Giedrės palankumą Marius, nepastebėtas, įstumia upėn Sauliuką ir pats jį išgelbėja, tuo jos akyse tapdamas herojumi.

2). Su Giedre upėje besitaikydamas Marius numauna nuo piršto jos jungtuvinį žiedą, irgi jai nieko nejučiant, žinodamas (!), kad ji pasigėtik namo grįžusi, vyrui nieko nesakys, ateis naktį jo ieškoti, kur Marius jos lauks ir viršų aprašytoji scena bus neišvengiama.

3). Į šį naktinį "netikėtą" susitikimą Marius atsineša ir kavos su kažkokiais pasipriešinimą silpninančiais milteliais, kuriuos gana "logiškai ir psichologiškai" Giedrei sugirdo.

Is viso to matyti, kad J. Kralikauskas dejo visas pastangas, ydant Mariaus troškimai kuogreičiausiai išpildytų ir Giedrė būtų veik nekaltai muselė likimo suregztoze pindėse.

Dabar linksmoji dalis pasibaigia. Prasideda rimtoji. Nes argi paliksi nusikaltėlį nudaustą? Argi paliksi nupuoluosią be atgailos? Ką pasakys moralistai skaitytojai ir dorieji laikraščių recenzentai?

Ir Giedrė nejuokais griaužiasi. "Dievas tikrai yra! Oooo!..." Domas tuoj pareis, kas man daryti? Oooo! "40". Oooo. Nesulaukū... "Oooo! Suklūsta, vai vai vai!" (141). Giedrė būčiuoja Domo rankas, mazgoja jo kojas, guli lyg šunelis ant grindų šalia lovos... "Oooo vai vai!" (143).

Tuo tarpu Dainys, iš Georginos — Juodosios Liepsnos (Kvedaro buvusios meilužės) išgirdęs apie žmonos naktinę iškylą, irgi nesiđuoda taip lengvai užglostomas. Ir jo smegmeninėje rateliai, nors ir nelygiu tempu, sukasi be paliovos... Savo įtarinėjimų ir planų jis balsiai nereklamuoja, tačiau nugalvoja šitai: "... Galima dar bus gyventi su sūnum ir dėl sūnaus. Giedrė galės likti tarnaitės vietoj; daugy daugiausia — auklė" (150).

Naktimis Giedrę kankina baisūs sapnai, su rūšiais teisėjais (Kristus, Domas ir pasejės Sauliukas) — "Oooo! — Giedrė atsideda kalendama dantimis..." (159). Dienomis ji bojo vorų ir kirminų. "Ooo! —" (190). "Kokia aš degloji! Kaip išsiviliojau purvyne!" (191). "Mušk mane malka, kaip kalę..." "Aš tokia bjaurybė". (210).

Kankinasi ne viena Giedrė. Būna tokių naktų, kuriomis

veik visi veikėjai viens kitą iš pasalų seka ir šnipinėja: Marius Giedrę, Juodoji Liepsna Marių, gi Dainys — visus tris. Tokias naktis J. Kralikauskas padaro itin siaubingas.

"Žaibas — Mar prie lango dar!... Sublizgaluoja lietuje blizgė..."

Tamsa — jau neįleis, jei ilgiosl neįleido. Hula! Idijot! buvo galvoti apie nuodus. Ne Dainienė — kaltas jis, velnias.

Žaibas — Mar jau žengia... Tamsa — hula! Bet gal jis tik nuo lango iki durų grįžta? Gal kaip tik dabar įleidžiama?...

Žaibas — Mar eina nuo gryčios!...

Tamsa — hula! hula! Užtrukusiam išnykti akvaizdy jis eina, kaip rūke...

Žaibas — Mar toista... Lietus šuorais...

Tamsa — Georgina išlenka iš sentrosbės ir prisvyra prieš sasparos...

Žaibas — Mar lietuje supilkejęs, be žmogaus figūros, pavirtęs jau tik dėme...

Tamsa — hula! hula! hula! Girdi lietu, vejų ir nuo stogo čurkimą.

Sulenkia kelius, atsisėdama ant užkūnių. Įsigriebia į sasparą". (199)

Giedrė prisipažįsta. O kas ji tada belieka Domui? Kas tada ex-klierikai Alkaičiai? Kas, pagaliau, tada belieka Juozui Kralikauskui? Ateisti, savaimie suprantama. Esam gi civilizotai. Ne Kongo džiunglėse gyvenam.

Reikalas vistiek dar nebaigtas, nes pats didžiausias niekadėjas, taigi Marius Kvedaras, tebėra, kaip amerikiečiai pasakytų, "at large" — palaidas ir nenubaustas. Tačiau nusiminkim: ateina ir jo eile! O baudžiamas jis be atodairos, iš kairės ir dešinės.

Pirmąjį smūgį Mariui, lyg šlapia mazgote, teškia Giedrė, pavadindama jį bernu ir atsakydama leistis į betkokią kalbas. Atsigriebti suteikiama proga ir Domui: jiems abiemis kasyklose besidarbuojant Marių užgrūva akmenų skalda, ji išgelbėti tegali tik Domas, ką jisai, kiek pamoralizavęs ir padaro. Trečiasis ir lemiamas smūgis, visiškai teisėtai autoriaus patiktas buvusiai meilužei Georginai (Juodajai Liepsnai), ir tai ji atlieka sąžiningiausiai, nuritindama jau moraliskai į gerąją pusę bekrypstantį Marių nuo stačio šlaito bedugnėn.

Kažkur suaimanuoja varlės ir romanas baigias du šimtai keturiasdešimtaine puslapyje.

Is, kad ir trumpai atpasakoto, turinio skaitytojas suvoks, jog Juozo Kralikausko buvo užsimota parašyti psichologinį romaną. Tokia jau yra jo tematika ir problematika. Kas gi psichologiniam veikale yra svarbiausia? Sakyčiau visapusiškai išbaigti personažai, kurių veiksmas ir sprendimai vienoje ar kitoje situacijoje logiškai išplauktų iš jų charakterio ir neatrodytų autoriaus primesti.

Romane "Šviesa lange" tokiomis personažais, prie geriausių norų tegalima laikyti tik intriškai visiškai nereikalingą ir autoriaus panaudotą nebent kai kuriems kontrastams pabrėžti ex-klieriką Alkaičių, bei gana epizodišką ir gerokai sukarikatūrintą Mariaus meilužę Juodąją Liepsną. Iš likusių trijų kiek įmanomesnis tėra Marius Kvedaras, tačiau romano eigoje ir jis tiek daug kartų autorius yra stumiamas ir traukiamas, jog jo atžvilgiu skaitytojas niekad nespėja susidaryti pastovesnės nuomonės. Iš vienos pusės J. Kralikauskas nori, kad Marius būtų pakankamai teigiamas, pajėgus, taip sakant, Giedrei sugundyti, gi iš kitos pusės bijo, kad skaitytojų simpatijos nenukryptų jo pusėn. Kada iš vienos pusės Marius pa-

ties autoriaus ar kitų veikėjų lūpomis pristatomas energingumani, samojingu, atviru, draugišku, mylinčiu gamta, muzišku, žodžių turtingu geromis savybėmis, kurių joksai kitas veikėjas neturi, iš kitos pusės jis autoriaus verčiamas atlikti anksčiau minėtus kriminalus, be jokio logiškesnio pagrindo ar aiškesnės priežasties. Skaitytojas pasijunta lyg ir autoriaus buvo galvoti apie nuodus. Ne Dainienė — kaltas jis, velnias.

Žaibas — Mar jau žengia... Tamsa — hula! Bet gal jis tik nuo lango iki durų grįžta? Gal kaip tik dabar įleidžiama?...

Tamsa — hula! hula! Užtrukusiam išnykti akvaizdy jis eina, kaip rūke...

Žaibas — Mar toista... Lietus šuorais...

Tamsa — Georgina išlenka iš sentrosbės ir prisvyra prieš sasparos...

Žaibas — Mar lietuje supilkejęs, be žmogaus figūros, pavirtęs jau tik dėme...

Tamsa — hula! hula! hula! Girdi lietu, vejų ir nuo stogo čurkimą.

Sulenkia kelius, atsisėdama ant užkūnių. Įsigriebia į sasparą". (199)

Giedrė prisipažįsta. O kas ji tada belieka Domui? Kas tada ex-klierikai Alkaičiai? Kas, pagaliau, tada belieka Juozui Kralikauskui? Ateisti, savaimie suprantama. Esam gi civilizotai. Ne Kongo džiunglėse gyvenam.

Reikalas vistiek dar nebaigtas, nes pats didžiausias niekadėjas, taigi Marius Kvedaras, tebėra, kaip amerikiečiai pasakytų, "at large" — palaidas ir nenubaustas. Tačiau nusiminkim: ateina ir jo eile! O baudžiamas jis be atodairos, iš kairės ir dešinės.

Pirmąjį smūgį Mariui, lyg šlapia mazgote, teškia Giedrė, pavadindama jį bernu ir atsakydama leistis į betkokią kalbas. Atsigriebti suteikiama proga ir Domui: jiems abiemis kasyklose besidarbuojant Marių užgrūva akmenų skalda, ji išgelbėti tegali tik Domas, ką jisai, kiek pamoralizavęs ir padaro. Trečiasis ir lemiamas smūgis, visiškai teisėtai autoriaus patiktas buvusiai meilužei Georginai (Juodajai Liepsnai), ir tai ji atlieka sąžiningiausiai, nuritindama jau moraliskai į gerąją pusę bekrypstantį Marių nuo stačio šlaito bedugnėn.

Kažkur suaimanuoja varlės ir romanas baigias du šimtai keturiasdešimtaine puslapyje.

Is, kad ir trumpai atpasakoto, turinio skaitytojas suvoks, jog Juozo Kralikausko buvo užsimota parašyti psichologinį romaną. Tokia jau yra jo tematika ir problematika. Kas gi psichologiniam veikale yra svarbiausia? Sakyčiau visapusiškai išbaigti personažai, kurių veiksmas ir sprendimai vienoje ar kitoje situacijoje logiškai išplauktų iš jų charakterio ir neatrodytų autoriaus primesti.

Romane "Šviesa lange" tokiomis personažais, prie geriausių norų tegalima laikyti tik intriškai visiškai nereikalingą ir autoriaus panaudotą nebent kai kuriems kontrastams pabrėžti ex-klieriką Alkaičių, bei gana epizodišką ir gerokai sukarikatūrintą Mariaus meilužę Juodąją Liepsną. Iš likusių trijų kiek įmanomesnis tėra Marius Kvedaras, tačiau romano eigoje ir jis tiek daug kartų autorius yra stumiamas ir traukiamas, jog jo atžvilgiu skaitytojas niekad nespėja susidaryti pastovesnės nuomonės. Iš vienos pusės J. Kralikauskas nori, kad Marius būtų pakankamai teigiamas, pajėgus, taip sakant, Giedrei sugundyti, gi iš kitos pusės bijo, kad skaitytojų simpatijos nenukryptų jo pusėn. Kada iš vienos pusės Marius pa-

ties autoriaus ar kitų veikėjų lūpomis pristatomas energingumani, samojingu, atviru, draugišku, mylinčiu gamta, muzišku, žodžių turtingu geromis savybėmis, kurių joksai kitas veikėjas neturi, iš kitos pusės jis autoriaus verčiamas atlikti anksčiau minėtus kriminalus, be jokio logiškesnio pagrindo ar aiškesnės priežasties. Skaitytojas pasijunta lyg ir autoriaus buvo galvoti apie nuodus. Ne Dainienė — kaltas jis, velnias.

Žaibas — Mar jau žengia... Tamsa — hula! Bet gal jis tik nuo lango iki durų grįžta? Gal kaip tik dabar įleidžiama?...

Tamsa — hula! hula! Užtrukusiam išnykti akvaizdy jis eina, kaip rūke...

Žaibas — Mar toista... Lietus šuorais...

Tamsa — Georgina išlenka iš sentrosbės ir prisvyra prieš sasparos...

Žaibas — Mar lietuje supilkejęs, be žmogaus figūros, pavirtęs jau tik dėme...

Tamsa — hula! hula! hula! Girdi lietu, vejų ir nuo stogo čurkimą.

Sulenkia kelius, atsisėdama ant užkūnių. Įsigriebia į sasparą". (199)

Giedrė prisipažįsta. O kas ji tada belieka Domui? Kas tada ex-klierikai Alkaičiai? Kas, pagaliau, tada belieka Juozui Kralikauskui? Ateisti, savaimie suprantama. Esam gi civilizotai. Ne Kongo džiunglėse gyvenam.

Reikalas vistiek dar nebaigtas, nes pats didžiausias niekadėjas, taigi Marius Kvedaras, tebėra, kaip amerikiečiai pasakytų, "at large" — palaidas ir nenubaustas. Tačiau nusiminkim: ateina ir jo eile! O baudžiamas jis be atodairos, iš kairės ir dešinės.

Pirmąjį smūgį Mariui, lyg šlapia mazgote, teškia Giedrė, pavadindama jį bernu ir atsakydama leistis į betkokią kalbas. Atsigriebti suteikiama proga ir Domui: jiems abiemis kasyklose besidarbuojant Marių užgrūva akmenų skalda, ji išgelbėti tegali tik Domas, ką jisai, kiek pamoralizavęs ir padaro. Trečiasis ir lemiamas smūgis, visiškai teisėtai autoriaus patiktas buvusiai meilužei Georginai (Juodajai Liepsnai), ir tai ji atlieka sąžiningiausiai, nuritindama jau moraliskai į gerąją pusę bekrypstantį Marių nuo stačio šlaito bedugnėn.

Kažkur suaimanuoja varlės ir romanas baigias du šimtai keturiasdešimtaine puslapyje.

Is, kad ir trumpai atpasakoto, turinio skaitytojas suvoks, jog Juozo Kralikausko buvo užsimota parašyti psichologinį romaną. Tokia jau yra jo tematika ir problematika. Kas gi psichologiniam veikale yra svarbiausia? Sakyčiau visapusiškai išbaigti personažai, kurių veiksmas ir sprendimai vienoje ar kitoje situacijoje logiškai išplauktų iš jų charakterio ir neatrodytų autoriaus primesti.

Romane "Šviesa lange" tokiomis personažais, prie geriausių norų tegalima laikyti tik intriškai visiškai nereikalingą ir autoriaus panaudotą nebent kai kuriems kontrastams pabrėžti ex-klieriką Alkaičių, bei gana epizodišką ir gerokai sukarikatūrintą Mariaus meilužę Juodąją Liepsną. Iš likusių trijų kiek įmanomesnis tėra Marius Kvedaras, tačiau romano eigoje ir jis tiek daug kartų autorius yra stumiamas ir traukiamas, jog jo atžvilgiu skaitytojas niekad nespėja susidaryti pastovesnės nuomonės. Iš vienos pusės J. Kralikauskas nori, kad Marius būtų pakankamai teigiamas, pajėgus, taip sakant, Giedrei sugundyti, gi iš kitos pusės bijo, kad skaitytojų simpatijos nenukryptų jo pusėn. Kada iš vienos pusės Marius pa-

ties autoriaus ar kitų veikėjų lūpomis pristatomas energingumani, samojingu, atviru, draugišku, mylinčiu gamta, muzišku, žodžių turtingu geromis savybėmis, kurių joksai kitas veikėjas neturi, iš kitos pusės jis autoriaus verčiamas atlikti anksčiau minėtus kriminalus, be jokio logiškesnio pagrindo ar aiškesnės priežasties. Skaitytojas pasijunta lyg ir autoriaus buvo galvoti apie nuodus. Ne Dainienė — kaltas jis, velnias.

Žaibas — Mar jau žengia... Tamsa — hula! Bet gal jis tik nuo lango iki durų grįžta? Gal kaip tik dabar įleidžiama?...

Tamsa — hula! hula! Užtrukusiam išnykti akvaizdy jis eina, kaip rūke...

Žaibas — Mar toista... Lietus šuorais...

Tamsa — Georgina išlenka iš sentrosbės ir prisvyra prieš sasparos...

Žaibas — Mar lietuje supilkejęs, be žmogaus figūros, pavirtęs jau tik dėme...

Tamsa — hula! hula! hula! Girdi lietu, vejų ir nuo stogo čurkimą.

Sulenkia kelius, atsisėdama ant užkūnių. Įsigriebia į sasparą". (199)

Giedrė prisipažįsta. O kas ji tada belieka Domui? Kas tada ex-klierikai Alkaičiai? Kas, pagaliau, tada belieka Juozui Kralikauskui? Ateisti, savaimie suprantama. Esam gi civilizotai. Ne Kongo džiunglėse gyvenam.

Reikalas vistiek dar nebaigtas, nes pats didžiausias niekadėjas, taigi Marius Kvedaras, tebėra, kaip amerikiečiai pasakytų, "at large" — palaidas ir nenubaustas. Tačiau nusiminkim: ateina ir jo eile! O baudžiamas jis be atodairos, iš kairės ir dešinės.

Pirmąjį smūgį Mariui, lyg šlapia mazgote, teškia Giedrė, pavadindama jį bernu ir atsakydama leistis į betkokią kalbas. Atsigriebti suteikiama proga ir Domui: jiems abiemis kasyklose besidarbuojant Marių užgrūva akmenų skalda, ji išgelbėti tegali tik Domas, ką jisai, kiek pamoralizavęs ir padaro. Trečiasis ir lemiamas smūgis, visiškai teisėtai autoriaus patiktas buvusiai meilužei Georginai (Juodajai Liepsnai), ir tai ji atlieka sąžiningiausiai, nuritindama jau moraliskai į gerąją pusę bekrypstantį Marių nuo stačio šlaito bedugnėn.

Kažkur suaimanuoja varlės ir romanas baigias du šimtai keturiasdešimtaine puslapyje.

Is, kad ir trumpai atpasakoto, turinio skaitytojas suvoks, jog Juozo Kralikausko buvo užsimota parašyti psichologinį romaną. Tokia jau yra jo tematika ir problematika. Kas gi psichologiniam veikale yra svarbiausia? Sakyčiau visapusiškai išbaigti personažai, kurių veiksmas ir sprendimai vienoje ar kitoje situacijoje logiškai išplauktų iš jų charakterio ir neatrodytų autoriaus primesti.

Romane "Šviesa lange" tokiomis personažais, prie geriausių norų tegalima laikyti tik intriškai visiškai nereikalingą ir autoriaus panaudotą nebent kai kuriems kontrastams pabrėžti ex-klieriką Alkaičių, bei gana epizodišką ir gerokai sukarikatūrintą Mariaus meilužę Juodąją Liepsną. Iš likusių trijų kiek įmanomesnis tėra Marius Kvedaras, tačiau romano eigoje ir jis tiek daug kartų autorius yra stumiamas ir traukiamas, jog jo atžvilgiu skaitytojas niekad nespėja susidaryti pastovesnės nuomonės. Iš vienos pusės J. Kralikauskas nori, kad Marius būtų pakankamai teigiamas, pajėgus, taip sakant, Giedrei sugundyti, gi iš kitos pusės bijo, kad skaitytojų simpatijos nenukryptų jo pusėn. Kada iš vienos pusės Marius pa-

ties autoriaus ar kitų veikėjų lūpomis pristatomas energingumani, samojingu, atviru, draugišku, mylinčiu gamta, muzišku, žodžių turtingu geromis savybėmis, kurių joksai kitas veikėjas neturi, iš kitos pusės jis autoriaus verčiamas atlikti anksčiau minėtus kriminalus, be jokio logiškesnio pagrindo ar aiškesnės priežasties. Skaitytojas pasijunta lyg ir autoriaus buvo galvoti apie nuodus. Ne Dainienė — kaltas jis, velnias.

Žaibas — Mar jau žengia... Tamsa — hula! Bet gal jis tik nuo lango iki durų grįžta? Gal kaip tik dabar įleidžiama?...

Tamsa — hula! hula! Užtrukusiam išnykti akvaizdy jis eina, kaip rūke...

Žaibas — Mar toista... Lietus šuorais...

Tamsa — Georgina išlenka iš sentrosbės ir prisvyra prieš sasparos...

Žaibas — Mar lietuje supilkejęs, be žmogaus figūros, pavirtęs jau tik dėme...

Tamsa — hula! hula! hula! Girdi lietu, vejų ir nuo stogo čurkimą.

Sulenkia kelius, atsisėdama ant užkūnių. Įsigriebia į sasparą". (199)

Giedrė prisipažįsta. O kas ji tada belieka Domui? Kas tada ex-klierikai Alkaičiai? Kas, pagaliau, tada belieka Juozui Kralikauskui? Ateisti, savaimie suprantama. Esam gi civilizotai. Ne Kongo džiunglėse gyvenam.

Reikalas vistiek dar nebaigtas, nes pats didžiausias niekadėjas, taigi Marius Kvedaras, tebėra, kaip amerikiečiai pasakytų, "at large" — palaidas ir nenubaustas. Tačiau nusiminkim: ateina ir jo eile! O baudžiamas jis be atodairos, iš kairės ir dešinės.

Pirmąjį smūgį Mariui, lyg šlapia mazgote, teškia Giedrė, pavadindama jį bernu ir atsakydama leistis į betkokią kalbas. Atsigriebti suteikiama proga ir Domui: jiems abiemis kasyklose besidarbuojant Marių užgrūva akmenų skalda, ji išgelbėti tegali tik Domas, ką jisai, kiek pamoralizavęs ir padaro. Trečiasis ir lemiamas smūgis, visiškai teisėtai autoriaus patiktas buvusiai meilužei Georginai (Juodajai Liepsnai), ir tai ji atlieka sąžiningiausiai, nuritindama jau moraliskai į gerąją pusę bekrypstantį Marių nuo stačio šlaito bedugnėn.

Kažkur suaimanuoja varlės ir romanas baigias du šimtai keturiasdešimtaine puslapyje.

Is, kad ir trumpai atpasakoto, turinio skaitytojas suvoks, jog Juozo Kralikausko buvo užsimota parašyti psichologinį romaną. Tokia jau yra jo tematika ir problematika. Kas gi psichologiniam veikale yra svarbiausia? Sakyčiau visapusiškai išbaigti personažai, kurių veiksmas ir sprendimai vienoje ar kitoje situacijoje logiškai išplauktų iš jų charakterio ir neatrodytų autoriaus primesti.

Romane "Šviesa lange" tokiomis personažais, prie geriausių norų tegalima laikyti tik intriškai visiškai nereikalingą ir autoriaus panaudotą nebent kai kuriems kontrastams pabrėžti ex-klieriką Alkaičių, bei gana epizodišką ir gerokai sukarikatūrintą Mariaus meilužę Juodąją Liepsną. Iš likusių trijų kiek įmanomesnis tėra Marius Kvedaras, tačiau romano eigoje ir jis tiek daug kartų autorius yra stumiamas ir traukiamas, jog jo atžvilgiu skaitytojas niekad nespėja susidaryti pastovesnės nuomonės. Iš vienos pusės J. Kralikauskas nori, kad Marius būtų pakankamai teigiamas, pajėgus, taip sakant, Giedrei sugundyti, gi iš kitos pusės bijo, kad skaitytojų simpatijos nenukryptų jo pusėn. Kada iš vienos pusės Marius pa-

ties autoriaus ar kitų veikėjų lūpomis pristatomas energingumani, samojingu, atviru, draugišku, mylinčiu gamta, muzišku, žodžių turtingu geromis savybėmis, kurių joksai kitas veikėjas neturi, iš kitos pusės jis autoriaus verčiamas atlikti anksčiau minėtus kriminalus, be jokio logiškesnio pagrindo ar aiškesnės priežasties. Skaitytojas pasijunta lyg ir autoriaus buvo galvoti apie nuodus. Ne Dainienė — kaltas jis, velnias.

Romane "Šviesa lange" tokiomis personažais, prie geriausių norų tegalima laikyti tik intriškai visiškai nereikalingą ir autoriaus panaudotą nebent kai kuriems kontrastams pabrėžti ex-klieriką Alkaičių, bei gana epizodišką ir gerokai sukarikatūrintą Mariaus meilužę Juodąją Liepsną. Iš likusių trijų kiek įmanomesnis tėra Marius Kvedaras, tačiau romano eigoje ir jis tiek daug kartų autorius yra stumiamas ir traukiamas, jog jo atžvilgiu skaitytojas niekad nespėja susidaryti pastovesnės nuomonės. Iš vienos pusės J. Kralikauskas nori, kad Marius būtų pakankamai teigiamas, pajėgus, taip sakant, Giedrei sugundyti, gi iš kitos pusės bijo, kad skaitytojų simpatijos nenukryptų jo pusėn. Kada iš vienos pusės Marius pa-

LINKSMŲ KALEDŲ SVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ VISIEMS LIETUVIAMS LINKI SHIMKUS DRUGS FRANK A. SHIMKUS, R. Ph. G. 3301 So. Halsted Street Chicago, Ill. Phone: LAfayette 3-8863

LINKSMŲ KALEDŲ ir LAIMINGŲ BEISEKMINGŲ 1961 METŲ VISIEMS DRAUGAMS, BIČIULIAMS, PRIETELIAMS IR VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI Povilas ir Sally RIDIKAI 3354 South Halsted St. CHICAGO, ILL. YArds 7-1911

Latvi kvartetas

(Tęsinys iš 4-to psl.)

pitonas tose dėžėse šlepią? Kodėl tie siuntiniai taip patydomi į laivą buvo pristatyti? Gandai išaugo iki to, kad pradėjo skelbti kapitona esant juodosios rinkos spekuliantu viršininku ir gabenant parduoti pavogtas karo laivyno sandėlių gėrybes...

Grudžių mėn. viduryje laivas naikintojas buvo pasiųstas iš Nuwfoundlando lydyti į Angliją 62 laivų konvojų, kurių tarpe buvo daug tanklaivių, pilnų aukštos kokybės aviacijos gazolino. Laivai dienas ir naktis ritinėjosi kalnų didumo bangose. Per ištisą savaitę nebuvo įmanoma pagaminti jokio valgio. Kaip tik sandvičius, juo labiau buvo neįmanoma užmigti. Tuo tarpu pranešimai skelbė

apie dideles nacių nardlaivių rujan tykojančius konvojų atakuoti.

I antrą savaitę audra pradėjo aprimti ir nacių povandeninių ryklių atakos didėti. Nebuvo nakties, kad dangus įvairiose pusėse nebūtų nušviestas baltos raudonos pašvaisės nuo pagdegto ar paskandinto tanklaivio.

Poros savaitę siaubas pradėjo prasiskaidrinti tik Kalėdų rytą. Konvojus bebuvu 300 mylių atstume nuo Airijos. Rytas išaušo ramesnis ir pasirodė saulė. Iš Anglijos atskrido karališkojo laivyno lėktuvai, kurie nubaidė vokiečių narlaivius, jų nos aprimo ir visa laivo įgula lengviau atsiduso, nors visi buvo tiek privargę, kad norėjo tik virsti kur stovi ir miegoti miegoti.

Kai tik tokiose nuotaikose pa-

sigirdo patikrinimo gandas ir įgulai pradėjus garsiai murmėti, per garsintuvus prabilo pats kapitonas: "Čia kalba kapitonas. Laivo vyrai, aš žinau, kaip esate pavargę ir norite miego. Bet šiaandien yra Kalėdos. Jums iš jūsų šeimų yra atėję pakėteliai su šurpuzais..." ir kapitonas pakvietė visus susirinkti ir pasiimti savo dovanas. Visi galvotrukščiais puolė į kapitono nurodytą vietą, kur dalintojai nešėjo perduoti gražiai įpakuo- tas dėžutes į nekantriai išties- tas rankas. Džiaugsmas buvo neapsakomas. Vieni sūkavo iš džiaugsmo, kiti garsiai juokėsi, tretį tyliai ašaras braukė, plėsdami spalvotus kalėdinius popie- rius nuo pakėtelį, kuriuose slė- pėsi koks nors šurpuzas, pa- veikslėlis ir meilės žodeliai, su- rašyti mylinčios rankos anapus vandenyno.

Tik keturi nelabieji nerado sau jokio siuntinėlio... Niūriai iš padilbų jie keturiose sustoję stebėjo laiminguosius. "Kalėdos!" pirmasis išsižiojo Koenig. "Tai tik proga iš kvailių daugiau pinigų išvilioti". "Eik su savo nauju laikrodė- liu ir nekaišiotk man į akis!" — suuzrgė Krakovas vienam jūri- ninkui, norėjusiam pasigirti gau- ta dovana. "Kai aš būsiu laik- rodžio reikalingas, aš nusipirk- siu!" Vienas jaunas beūsis nesusi-

valdymas pradėjo sūkauti: "Iš keturi pakėteliai. Ar tai galėtų būti..." ir nuėjęs į kampanu- emė blanketą nuo krūvelės siun- tinių.

— Štai man vienas! — sušu- ko Kelly, puldamas pasiimti. Ka- pitonas užstojęs kelią, pats pa- ėmė keturis pakėtelius ir dali- no visiems po vieną.

Visi keturi nelabieji puolėsi nuo dėžučių draskyti aparatus. Krakow, neturėdamas kantry- bės, savąjį perrėzė peilu ir iš- ėmė porą puikių nertinių vilno- nių pirštinių. Dėžutėje dar bu- vo gražiai įremuotas gražios mo- ters paveikslas ir jame toks pra- šas:

"Brangus Juozai Krakow,

Aš pati numezgiau šias piršti- nes specialiai jums, kadangi esate mano geriausias draugas vi- same U. S. Laivyne. Tikiu kad jose jūsų rankos jausis pato- giai ir nesušals ir kad turėsite puikias Kalėdas kur ir bebūda- mas.

Iš jūsų geriausios mergaitės Ritos Hayworth". Panašius mielus matyti ir gir- dėti dalykus gavo ir kiti laivai.

(Tęsinys 7-me psl.)

Sveikinu visus klientus ir draugus Kalėdų ir Naujųjų Metų proga ir linkiu geriausių ateinančių metų

TWO WAY INN.

PETRONELĖ PANKAUSKAS, Sav.

549 W. 18 Street

Tel. CA 6-8422

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems mūsų kostumeriams ir draugams

BEE'S and JOHNNIE'S TAVERN

BERNICE ir JOHN KASILAUSKAS, Sav.

4356 So. Mozart Street

Tel.: LA 3-9845

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkiu savo klientams, draugams ir pažįstamiems

MICHAEL BAJORUNAS

TAVERNA IR DEGTINĖS KRAUTUVĖ

2451 W. 69th St. Tel.: GR 6-9092

Vietos ir užsienio gėrimai pigiausiomis kainomis.

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems savo kostumeriams ir draugams

MARQUETTE FASHIONS

Motery Rūbų Krautuvė

S. IR Z. JURKŪNAI

2438 W. 63rd St.

Tel.: HEMlock 4-4321

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujų Metų visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems linki

"ROCKWELL CLUB" savininkai

ONA ir BALYS MULIOLIAI

3957 S. Rockwell St.

Tel.: VI 7-8413

Širdingiausiai sveikinu Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga visus savo draugus, pažįstamus bei kostumerius

MARCIE'S TAVERNA

837 West 34th Place

Virginia 7-8704

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems savo klientams, bičiuliams ir draugams

KAZYS KARAZIJA

GENERALINIS KONTRAKTORIUS

2007 West 51st St.

Tel.: RE 7-5060

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems

CORNER INN

VINCENTA PETRUSIONIS

902 W. 38th Place

Tel. VI 7-8190

Chicago 9, Ill.

Malonaus džiaugsmo Kalėdų šventėse ir geresnės sėkmės Naujuosiuose 1961 Metuose visiems savo klientams ir visiems lietuviams linki

Marquette Gift Parcel Service

2439 West 69th St.

Tel. WA 5-2737

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų savo klientams, draugams linki

CESAR AUTO REBUILDER

MIKAS CESAS, SAVININKAS

2423 West 59th Street
GRovehill 6-7777

JUOZAS IR SŪNUS NAUJOKAIČIAI

su šeimomis linki visiems savo draugams, buvusiems ir būsimiems klientams

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

BALDŲ IR PIANINŲ PERKRAUSTYMAS

2022 West 69th Street Chicago 36, Illinois
Tel.: WALbrook 5-9209

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir klientams linki

VACLOVAS STANCELIS

AUKSINIŲ PREKIŲ KRAUTUVĖS SAVININKAS

2437 West 69th St.

Tel.: REpublic 7-1776

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ LINKIME VISIEMS SAVO KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS

V. K. TAVERN

VERONIKA KASILAUSKAS

3356 So. Halsted Street

VIrginia 7-8621

PETER P. KEZON
Executive officer

LINKSMŲ KALĖDŲ
ŠVENČIŲ

Linkime Visiems Savo Kostumeriams,

Draugams ir Visiems Lietuviams

VALDYBA IR DIREKTORIAI

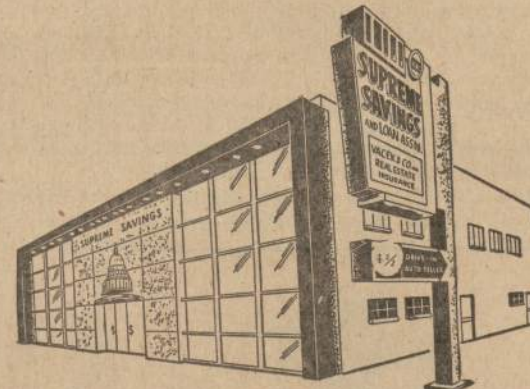

4 ¹/₂ %
m e t a m s

DABAR
MOKAMI
DIVIDENDAI

New Hours

Monday, Thurs.,
Friday
9 AM to 8 PM
Tuesday 9 A M
to 5 PM
Wednesday, Sat.
9 AM to 12 noon

SUPREME
SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

1751 West 47th Street

Phone YArds 7-3895

TURTAS APIE \$29,000,000.00

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams linki

A. J. TAVERN

ANTANAS ir JULIA VERBICKAI, Sav.
DEGTINE, VYNAS, ALUS IR MALONUS
PATARNAVIMAS VISIEMS!

3204 So. Halsted St. Tel.: DANube 6-9441

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems kostumeriams ir draugams

LIETUVIŲ UŽEIGA

ANELE BEBINIS — Savininkė

122 East 105th St. PULLman 5-2533

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

43rd ST. DRUG STORE

PRESCRIPTION DRUGGISTS
K. S. JONAITIS, R. Ph.

2735 West 43rd Street Chicago, Illinois
Phone VI 7-9695

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo draugams ir pacientams linki

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue
Tel.: VIRginia 7-0036

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki

LEONARDO ERINGIO
Texaco Service Station

1953 West 67th Street
(Prie 67th ir Damen gatvių kampo)
Tel.: GRovehill 6-9810

MERRY XMAS!

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo draugams ir pacientams linki

DR. PETER T. BRAZIS

Gydytojas ir Chirurgas

2434 West 71st Street
Tel.: HERmlock 4-5849

Latvų kvartetas

(LUSHINS IR GARDIŲSI.)

Kapitonas, praėdamas prie mikrofono su biblija rankose, skaityti įgulai Kalėdų pamaldų, pastebėjo "Keturis Latrus", besistovinius skersai taką. Krakovas ištarė:
— Kapitone, tamsta...

— Kitą syk, kitą syk, — pertraukė kapitonas neatsigrėždamas, ir įjungė mikrofoną. Perskaitęs šventraščio ištrauką, jis per garsiakalbį pasiūlė jūrininkams drauge sugiedoti keletą kalėdinių giesmių. "Latvų kvartetas" nesitraukė ir vėl prabilo:
— Mes norim jums padėti, pons.

— Mes čia giedosim ne jūsų balades, — atsakė kapitonas.
— Ale kapitone, tamsta, mes norim duoti Kalėdų dovaną tamstai.

— Kalėdų dovaną man? — stebėjosi kapitonas. Tegul. Reikia tikėtis, nepagadins. Kapitonas sutiko leisti jiems giedoti. Visi keturi, lyg naujai gimę, palinksmėję, susispaudė arčiau prie mikrofono. Krakovas, nusikosėjęs, prabilo:
— Vyrai, laivininkai, čia yra Koenig, Kelly, Kratch ir aš — Krakow, keturi niekam tikę bėmai. Šiandien yra Kalėdos ir mes ta proga norim pagiedoti specialią baladę...

Nutilęs rankove nusišluostė akis ir nosį ir lyg simfonijos konduktorius iškėlė ranką.
— Tyli naktis, rami naktis... pasigirdo iš keturių latvų lyg tikrų angelų choras iš dangaus ir visa įgula lyg užkerėta bergint įsijungė į bendrą chorą.

Pradėjus giedoti trečią giesmės posmą į aukščiausio laivo stiebo galūnę nutūpė didelis baltas paukštis. Nors visa laivo įgula tvirtino, kad tai albatrosas, bet aš džiaugsmo ašaromis pasruvusiomis akimis mačiau ir esu tikras, kad tai buvo angelas.

Žinoma, tai buvo prieš 17 metų ir aš tebebuvo jaunas bakūras. Bet ir šandien aš atpažinčiau angelą, jėi jį vėl pamatytčiau, taip tikrai, kaip kad mano vardas ir pavardė yra Joe Krakovas.

PS. Nors dėl tam tikrų sumetimų minimų asmenų vardai yra netikri, bet patys faktai yra tikri iki smulkmenų ir pasakojimo autorius yra pats tas "Latvų Kvarteto" vadas Joe Krakow.

— Šis "piliėtis" "Naujienu" dienraščio neskaito, — jis skaito tik pinigus...

— "Naujienu" skaito kiekvienas susipratęs lietuvis. O ar Tamsta skaitė? — Jei ne, tai tuojau jas užsisakyk.

remember...

ONLY YOU CAN PREVENT FOREST FIRES!

Beconšūravo Lietuvos

TSR istorijos II tomas

(E) Mokslų akademijos Istorijos institutas paruošė spaudai antrąjį "Lietuvos TSR istorijos" tomą, kuris apima laikotarpį 1861—1917. Tomą paruošė J. Žiugžda, J. Jurginis, E. Griškūnaitė, V. Girdžijauskienė, V. Merkys, M. Jučas, R. Šar-

maitis ir kiti.

Pirmame skyriuje dėstoma Lietuvos istorija "kapitalizmo kilimo laikotarpiu", gvildinama 1863 metų sukilimas, "lietuvių liaudies kova prieš nacionalinę priespaudą" ir kt.

Antrasis skyrius užvardintas "Lietuva imperializmo ir buržuazinių-demokratinų revoliucijų laikotarpiu". Savaime aišku,

kad leidinys yra tendencingas, neobjektyvus, nes kitokio sovietinė cenzūra Lietuvoje nepraleistų.

Nežiūrint to, kad veikalą ruošė visai patikimi partiniai komunistai, rankraščiai ilgai buvo cenzuruojami, o lapkričio mėnesyje Vilniuje buvo suruostas dar specialus posėdis, kuriame

rankraščių atskiros dalys buvo kruopščiai išnagrinėtos. Autoriams duotos instrukcijos rankraščio kai kurias dalis pertaisyti. Tik po to veikalas eis į spaudą.

Pasveikink savo draugus per "Naujienu"

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ PAŠALPOS KLUBAS

Sveikina Naujienu su Kalėdų šventėmis ir linki geriausio pasisekimo lietuviškos spaudos darbe.

1960 METŲ VALDYBA:

LARRY A. LUBIK, pirmininkas
ROSE DIDŽGALVIS, vicepirmininkas
PAUL J. PETRAITIS, nutarimų raštininkas
BERNICE ZEMGULIS, finansų raštininkas
ED. STACHYRA, kontrolės raštininkas
TED ZEMGULIS, kasos globėjas
JONAS DIDŽGALVIS, kasininkas
JUOZAS MIKŠIS, maršalka
DR. T. DUNDULIS, daktaras kvotėjas
ANTON JUSAS, korespondentas.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ!

Juozas ir Eugenija Stalilioniai

DEGTINE, VYNAS, ALUS IR MALONUS
PATARNAVIMAS VISIEMS

2421 W. 47th Street Tel.: BISHop 7-0570

LINKIME LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

NEW LIFE LIQUORS

(Importuoti ir vietiniai gėrimai — specialūs nuolaidų parengimams)

MARIJONA IR JUOZAS RIMKAI, sav.

3234 So. Halsted St. Tel. CALumet 5-4555

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams linki

BUTVILAS PRESS

MR. ir MRS. GEORGE BUTVILAS

911 WEST 19th PLACE, CHICAGO 8, ILL.
Phone: CANal 6-1041

Spausdiname knygas, brošiūras, programas ir kitus prekybinius raštus.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ VISIEMS LIETUVIAMS LINKI

ECONOMY MEAT MARKET

MARIE IR KLEMENSAS NORKUS

2033 So. Halsted St. Tel.: CANal 6-9597

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems

MARQUETTELAND REAL ESTATE

2517 W. 69th Street PR 6-0956

Sveikiname savo klientus, draugus ir visus Naujienu skaitytojus Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga

A. J. GRIGAS

REAL ESTATE — INSURANCE

2501 W. 69 St. Tel.: HE 6-2500

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

TULPĖ VALGYKLA

2447 West 69th Street

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

MACKE REALTY CO.

K. J. MACIUKAS

2549 West 71st St. Tel.: PROspect 6-3140

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams ir draugams

JOES TAVERN

JUOZAS SUTKUS

3337 So. Halsted Street

Tel. LA 3-1538

Linksmų Sv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems savo kostumeriams ir draugams

LIETUVIŠKA UZEIGA

PETRAS MENKELIČNAS, Savininkas

Pigiau kaip kitur! — Geriau kaip visur! Jūsų malonumui — degtinė, vynas, alus ir užkandžiai

3564 So. Halsted St. Tel. VI 7-9459

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems klientams, draugams ir pažįstamiems

TREMTIES KAMPAS

ADOLFAS VIRKETIS, Sav.

2259 So. Western Ave. Te.: BI 7-9228

CHRISTMAS GREETINGS TO OUR FRIENDS

National Security Bank of Chicago

1961 CHRISTMAS CLUB NOW FORMING

Each Depositor Insured up to \$10,000 by the Federal Deposit Insurance Corporation.

1030 West Chicago Ave. Chicago, Ill.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Proga Sveikiname Amerikos Lietuvius ir Linkime Jiems Laimingos Ateities!

CHARLES ZEKAS
Sekretorius

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue
Lafayette 3-8248

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

3430 So. Halsted St.
Cliffside 4-0104

ALBERT J. AUKERS,
Prezidentas

V. P. PIERZYNSKI
Prezidentas

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4559 So. Paulina St.
Yards 7-0145

APDRAUSTŲ LIETUVIŲ TAUPYMO BENDROVIŲ LYGA IR JOSIOS NARIAI

Saugiausioji vieta santaupoms laikyti yra pavyzdinai vedama ir lietuvių vadovaujama taupymo ir skolinimo bendrovė. Kiekviena prie Apdraustų Lietuvių Taupymo Lygos priklausanti bendrovė yra Jungtinių Valstybių vyriausybės įstaigos apdrausta.

Lietuvių Taupymo bendrovės buvo įsteigtos pačiais sunkiausiais ekonominio gyvenimo laikais. Daugeliui jos padėjo įsigyti namus ir kitas nuosavybes. Kiekviena jų šiandien tapo svarbia Amerikos ekonominio gyvenimo dalimi. Kiekvienoje įstaigoje tarnautojai supranta ir kalba lietuviškai. Patariame mūsų tautiečiams ir toliau savo santaupas laikyti lietuvių įsteigtose ir lietuvių vedamose įstaigose. Jose laikomos santaupos neša didelius dividendus.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court
Cicero 50, Illinois
Townhall 3-8131

JUOZAS GRIBAUŠKAS
Sekretorius

B. R. PIETKIEWICZ
Prezidentas

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2555 West 47th St.
Lafayette 3-1083

Lorraine Bezak
Lygos Prezidentė

Juozas P. Varkala
Lygos Sekretorius

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue
Lafayette 3-6719

AUGUST SALDUKAS
Prezidentas

JOHN PAKEL
Prezidentas

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave.
Grovehill 6-7575

E. G. HOLZWEG
Prezidentas

HOME FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

115 East Main Street
Collinsville, Illinois

OLGA RYPKUS
Sekretorė

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.
Haymarket 1-2028